İŞKUR

KAYSERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2015

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KAYSERİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2015)

Raporu Hazırlayanlar

H. Mustafa SUNAN

Nayil COŞKUN

H. Mehmet ERİTİR

ÇSGB
T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

İŞKUR
TÜRKİYE İŞ KURUMU

SUNUŞ

Gelişen teknolojiyle, hayatın her alanında hızla değişen dinamiklerin başında sosyo-ekonomik faaliyetler gelmektedir. İşgücü piyasasında görülen değişimler tüm ülkelerin en önemli sorunu olan işsizlik sorununu ortaya çıkarmıştır. Diğer birçok sorunun da kaynağı olan işsizlikle mücadele için ekonomik politikalarla, işgücü piyasasında meydana gelen değişimin izlenmesi de önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasının dinamik yapısı, piyasa ihtiyaçlarına en etkin ve de verimli bir şekilde cevap verebilmesi için bilimsel bir metodolojiye dayanılarak hazırlanmış işgücü piyasası araştırmalarıyla mümkün olabilmektedir. İldeki istihdamın yapısının bir fotoğrafını çeken araştırmada; aynı zamanda geleceğe ilişkin işveren beklenti ve öngörüleri ile politika önerilerini de içerdiğinden başta İŞKUR olmak üzere, diğer karar alıcılar ve politika yapıcılar için önemli bilgileri içermektedir.

Araştırmanın içerdiği bilgi ve veriler isabetli karar, doğru politika oluşturmada yarar sağlayarak işsizliğin önlenmesi, işletmelerin verimlilik ve rekabet gücünün arttırılması, mesleki eğitim faaliyetlerinin etkinliğinin sağlanması bağlamında katkı sağlayacaktır. Çalışmanın kısa ve uzun vadede sunacağı katkılar sonuçların uygulamaya ne kadar yansıtıldığına bağlı olarak değişecektir.

Şüphesiz ki "işgücü Piyasası" değeri birbirinden ayırt edilemez iki parametrenin yani; iş arayan ve işverenin birleşiminden oluşur. Gelişmişliğin ve dünya milletleri arasında söz sahibi olmanın yolu ise skalanın bir ucunda bulunan "işsizliğin azaltılması" ve diğer ucunda bulunan "istihdamın artırılmasından" geçmektedir.

İşte tam bu noktada yerelde ve ülke genelinde İşgücü Piyasası Analizi yaparak; işveren ve iş arayanlar eşleştirirken isabetli kararlar alabilmeyi, bireyleri işgücü piyasasından koparmaksızın aktif kılabilmeyi, eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirerek doğru işe doğru kişiyi yönlendirebilmeyi görev edinen İŞKUR, ortaya koyduğu bu raporla Kayseri ilinin işgücü Piyasası'na etkin bir planlama ve mevcutta var olan hassasiyetle değerlendirme özelliği kazandırmıştır.

Başta İŞKUR Kayseri İl Müdürlüğümüz olmak üzere İşgücü Piyasası Analiz Raporunda emeği geçen herkese teşekkür eder; çalışmanın ilimiz ve ülkemize yararlı olmasını dilerim.

Orhan DÜZGÜN

Kayseri Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye işgücü piyasası özelde de Kayseri işgücü piyasası; dinamik, aktif bir yapı sergilemektedir. Sürekli takip etmek ve gelişen ve değişen yapısına göre politikalar üretmek gerekmektedir.

İŞKUR hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmeti sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Çalışma kapsamında Türkiye genelinde toplam 132 bin 34 işyeri ziyaret edilmesi planlanmıştır. Bu işyerlerinin 103 bin 390 tanesinden cevap alınmıştır. 132 bin 34 işyerinin 10 bin 211 tanesini 2-9 arası kişiye sahip işyerleridir. İl raporlarında ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyeri verileri kullanılmaktadır.

Bu çerçevede, hazırlanan 2015 yılı “Kayseri İşgücü Piyasası Talep Analizi” çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet AYÇİÇEK

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
GRAFİKLER LİSTESİ iv
TABLOLAR LİSTESİ v
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 8
GİRİŞ 11

BİRİNCİ BÖLÜM **13**

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **13**

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 20

İKİNCİ BÖLÜM **22**

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **22**

AMAÇ VE YÖNTEM 22
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 24
İŞYERİ VERİLERİ 24
AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER 54
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 61
İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ 74

SONUÇ **80**

KAYNAKÇA **83**

EKLER **84**

GRAFİKLER LİSTESİ

GRAFİK 1: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 14
GRAFİK 2: KAYITLI İŞSİZLERİN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI* 15
GRAFİK 3: YILLARA GÖRE AÇIK İŞ 17
GRAFİK 4: YILLARA GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYILARI 18
GRAFİK 5: SEKTÖRLERE GÖRE ORTALAMA ÇALIŞAN SAYILARI 26
GRAFİK 6: İŞYERLERİNİN YAŞ GRUBUNA GÖRE DAĞILIMI 27
GRAFİK 7: MESLEK GRUBU VE CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞANLAR 28
GRAFİK 8: İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI 35
GRAFİK 9: İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERLERİNİN YAŞLARINA GÖRE DAĞILIMI 36
GRAFİK 10: İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANMA SÜRELERİNİN DAĞILIMI 37
GRAFİK 11: AÇIK İŞİ OLAN İŞYERLERİ 39
GRAFİK 12: CİNSİYETE GÖRE AÇIK İŞLERİN DAĞILIMLARI 41
GRAFİK 13: AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALLARINA GÖRE DAĞILIMI 47
GRAFİK 14: AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYİ 55
GRAFİK 15: İŞYERLERİNİN ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DURUMU 61
GRAFİK 16: MESLEK GRUPLARINA GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME VE AÇIK İŞ ORANI 64
GRAFİK 17: YILLARA GÖRE TEMİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ 66
GRAFİK 18 TEMİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ 67
GRAFİK 19: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPILAN İŞYERLERİNİN ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME NEDENLERİ 71
GRAFİK 20: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNİN ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME NEDENLERİ 72
GRAFİK 21: PART-TİME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNİN ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME NEDENLERİ 73

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 14
TABLO 2: KAYITLI İŞSİZLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI 16
TABLO 3: AÇIK İŞLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI 17
TABLO 4: İŞE YERLEŞTİRMELERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI 19
TABLO 5:KURS VE KURSİYER GÖSTERGELERİ (2015*) 20
TABLO 6: YILLAR İTİBARİYLE İŞSİZLİK ÖDENEĞİNE BAŞVURAN VE HAK EDEN SAYISI (2015*) 20
TABLO 7: İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI 21
TABLO 8: SEKTÖRLERE GÖRE İŞYERLERİNİN DAĞILIMI 24
TABLO 9: KAYSERİ' DE ÇALIŞANLARIN SEKTÖRLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI 25
TABLO 10: ÇALIŞANLARIN MESLEK GRUPLARINA VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI 27
TABLO 11: ÇALIŞAN SAYISI EN FAZLA OLAN MESLEKLER 29
TABLO 12: İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERLERİ ORANLARI 30
TABLO 13: PART-TIME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİ VE ÇALIŞANLAR 31
TABLO 14: PART-TIME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNDE EN FAZLA ÇALIŞILAN MESLEKLER 32
TABLO 15: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPILAN İŞYERLERİNDE EN FAZLA ÇALIŞILAN SEKTÖRLER 32
TABLO 16: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPILAN İŞYERLERİNDE CİNSİYETE GÖRE EN FAZLA ÇALIŞILAN MESLEKLER 33
TABLO 17: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL VE ÇALIŞAN OLARAK DAĞILIMI 34
TABLO 18: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNDE CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI EN FAZLA OLAN MESLEKLER 34
TABLO 19: SEKTÖRLERE GÖRE İŞKUR'DAN FAYDALANILAN HİZMETLERİN DAĞILIMI 38
TABLO 20: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞLERİN DAĞILIMLARI 39
TABLO 21: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞİ OLAN İŞYERLERİNİN DAĞILIMLARI 41
TABLO 22: AÇIK İŞİ OLAN İŞYERLERİNİN SEKTÖRLERE VE YAŞ GRUBUNA GÖRE DAĞILIMI 42
TABLO 23: AÇIK İŞLERİN SEKTÖRLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI 43
TABLO 24: AÇIK İŞLERİN MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI 43
TABLO 25: AÇIK İŞLERİN MESLEK GRUPLARINA VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI 44
TABLO 26: AÇIK İŞLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI 45
TABLO 27: AÇIK İŞLERİN MESLEKLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI 46
TABLO 28: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALLAR 48
TABLO 29: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALLARI 48
TABLO 30: EN ÇOK AÇIK İŞ OLAN MESLEKLERİN ARANMA KANALLARI 49
TABLO 31: YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞYERLERİNİN AÇIK İŞLERİNİ ARAMA KANALLARI 49
TABLO 32: ARAMA KANALINA GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA SÜRESİ 50
TABLO 33: İŞYERLERİNİN AÇIK İŞLERDE ARAMA KANALINA GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI 50
TABLO 34: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPILAN İŞYERLERİNİN AÇIK İŞLERDE ARAMA KANALINA GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI 51
TABLO 35: PART-TIME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNİN AÇIK İŞLERDE ARAMA KANALINA GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI 51
TABLO 36: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNDE AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALINA GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI 52
TABLO 37: İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANAN İŞYERLERİNİN AÇIK İŞ ARAMA KANALINA GÖRE CİNSİYET AYRIMLI DAĞILIMI 53
TABLO 38: AÇIK İŞLERDE CİNSİYETE GÖRE TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYİ 56
TABLO 39: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN ASGARİ EĞİTİM DÜZEYİ 57
TABLO 40: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN ASGARİ EĞİTİM DÜZEYİ 57
TABLO 41: AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN EĞİTİM DÜZEYLERİNİN ARAMA KANALLARINA GÖRE DAĞILIMI 58
TABLO 42: ASGARİ EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA SÜRESİ 58
TABLO 43: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA SÜRESİ 59
TABLO 44: İŞYERİ YAŞINA GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA SÜRESİ 59
TABLO 45: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLERİN ARANMA SÜRESİ 60
TABLO 46: TEMİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLERİN SEKTÖREL DAĞILIMI 62
TABLO 47: MESLEK GRUPLARINA GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME VE AÇIK İŞ SAYISI 63
TABLO 48: TEMİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 65

TABLO 49: MESLEKLER BAZINDA TEMİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ* 68
TABLO 50: İŞKUR HİZMETLERİNDEN FAYDALANMA DURUMUNA GÖRE ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DURUMU 69
TABLO 51: VARDİYALI ÇALIŞMA YAPILAN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL BAZDA ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DURUMU 70
TABLO 52: İHRACAT YAPAN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL BAZDA ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DURUMU 71
TABLO 53: PART-TIME ÇALIŞANI OLAN İŞYERLERİNİN ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DURUMU 73
TABLO 54: İŞYERLERİNİN ÇALIŞMA BİÇİMİNE GÖRE NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANLARI 74
TABLO 55: SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ VE ORANLARI 75
TABLO 56: MESLEK GRUPLARI İTİBARİYLE NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANLARI 76
TABLO 57: NET İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN İLK 10 MESLEK 76
TABLO 58: ÖZELLİKLERİNE GÖRE İŞYERLERİNİN NET ARTIŞ BEKLEDİĞİ MESLEKLER 77
TABLO 59: SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ 78
TABLO 60: İŞYERİ ÖZELLİKLERİNE GÖRE İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ 79

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği
ABD: Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO: Açık iş Oranı
Bk.: Bakınız
EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)
İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İEP: İşbaşı Eğitim Programı
İO: İşsizlik oranı
İKO: İşgücüne katılma oranı
İŞKUR: Türkiye İş Kurumu
İPA: İşgücü Piyasası Analizi
NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı
OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
TMS: Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu
TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)' nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır.

TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri ili için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir. TÜİK tarafından 2014 ve 2015 yıllarına ait işsizlik oranlarını henüz yayınlanmamıştır.

2015 yılı (Ocak- Temmuz arası, 7 aylık dönem) verilerine göre Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuran kişi sayısı **22.448** kişidir,

2015 Ocak – Haziran döneminde **31'i** kamu, **17.653'ü** ise özel sektörden olmak üzere toplam **17.684** kişilik açık iş ilanı alınmıştır. Alınan açık işlere karşılık aynı dönemde işverenlere yapılan toplam takdim sayısı ise **92.839** olarak gerçekleşmiştir.

2015 Ocak – Haziran döneminde **67** kamu (TYP dâhil), **9.422** özel sektör olmak üzere toplam **9.489** kişi işe yerleştirilmiştir. Aynı dönemde SGK kayıtlarına göre İlimizde özel sektörde **44.422** kişi işe yerleşmiş olup, bu rakam İl Müdürlüğümüzce özel sektörde gerçekleştirilen işe yerleştirme sayısına oranlandığında; özel sektör etkinlik oranımız **% 21,18** olarak gerçekleşmiştir.

2015 Ocak – Haziran döneminde Kurumumuz İş ve Meslek Danışmanlığı Faaliyetlerinden toplam **43.944** kişi faydalanmıştır. Bunlardan **10.765'i** ile iş arama becerileri, veli toplantıları ve meslek danışmanlığı gibi konularda grup görüşmeleri yapılmıştır. Başvuranlardan **33.179'u** ile de bireysel iş ve meslek danışmanlığı görüşmesi yapılmıştır.

2015 Ocak-Haziran döneminde işini kaybeden ve işsizlik sigortasından faydalanmak amacıyla **9.047** kişi başvuruda bulunmuş olup, bunlardan hak eden **6.378** kişiye işsizlik ödeneği bağlanmıştır.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2015 yılı 16 Mart-30 Nisan tarihleri arasında Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Kayseri ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Kayseri' deki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2016 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Kayseri'nin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Kayseri' deki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Kayseri düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kayseri' deki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kayseri' de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kayseri ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 3260 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 2949 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 1,364 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kayseri'nin "açık iş oranı" %1,2 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Kayseri' de her 100 kişilik kadronun 98,8'ü dolu 1,2'ı ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 12,1'u, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 8 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yüzde 11 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 21 lise ve dengi eğitimler ve yüzde 6 lise üstü eğitimliler talep edilmektedir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %20,6 ile imalat faaliyetleri sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü %11,7 açık iş oranı ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri ve % 10,2'lik açık iş oranı ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü izlemektedir.

Kayseri' de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilya döşeme işçisi, Bisküvi imalat işçisi, Terzi, Pazarlamacı, Tel çekme işçisi (Makine ile), ve Çağrı merkezi müşteri temsilcisi olduğu tespit edilmiştir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin son 1 yıl içerisinde 3,349 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 30,3'ü eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Terzi, Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Şoför (yük taşıma), Pres tezgah operatörü (kesim), Pazarlamacı, Kaynakçı (oksijen ve elektrik), Mermer işçisi, Ahşap mobilya imalatçısı, Elektrikçi, Garson ve Tel çekme işçisi mesleğidir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle istihdamda 5,302 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Nisan 2015 tarihinde istihdamın net olarak % 4,3 artmasını beklemektedir.

30 Nisan 2016 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursak en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 18 ile Madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetleri, % 14 ile İnşaat faaliyetleri, % 6 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörleri olduğu görülecektir.

Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Mobilya döşeme işçisi, Metal mamuller montaj işçisi, Tır çekici şoförü, Sıvacı, Diğer metal işçileri, Ahşap mobilya imalatçısı ve Şoför(Yük taşıma) meslekleri 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

GİRİŞ

Kayseri ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda KAYSERİ ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü

analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek KAYSERİ işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR72** olarak sınıflandırılan iller Kayseri, Sivas ve Yozgat illeridir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Kayseri ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Kayseri iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile KAYSERİ ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

YIL	İşgücüne katılma oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam oranı (%)
2008	39	11,1	34,7
2009	40,8	14,1	35
2010	44	14,1	37,8
2011	49,3	12,3	43,2
2012	50,9	9,3	46,1
2013	51	9,9	46

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

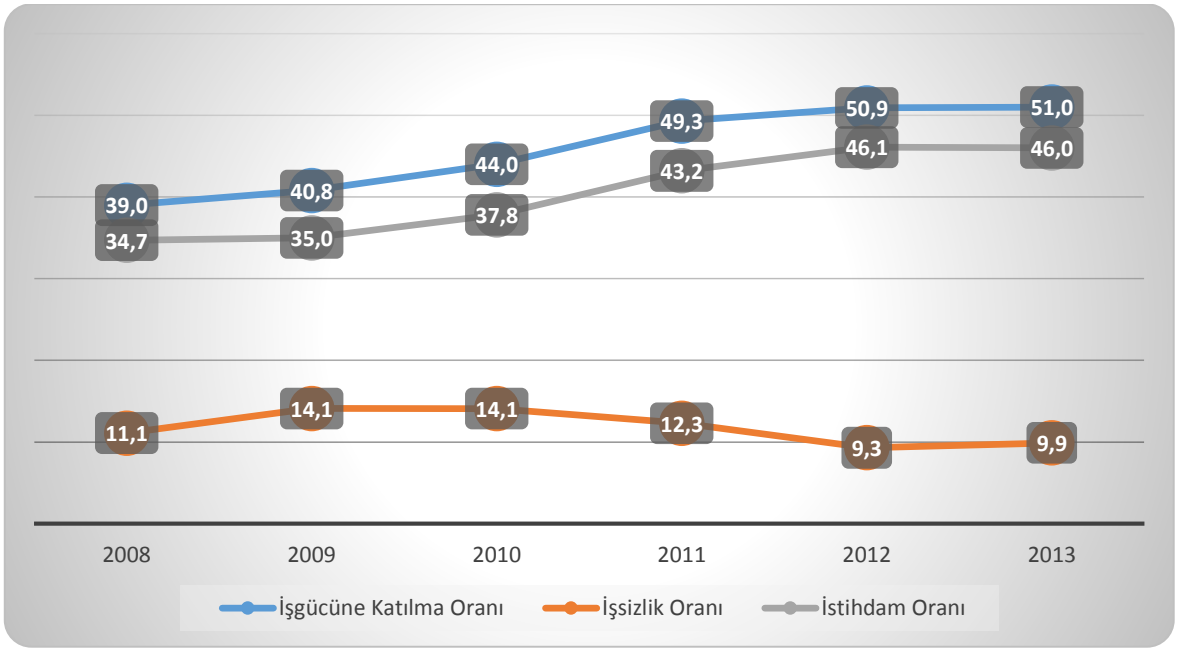

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiş olup, 2013 yılında en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İstihdam oranı da işgücüne katılma oranına paralel bir şekilde seyretmiş olup, en yüksek seviyesine 2012 yılında ulaşmıştır.

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2009 ve 2010 yıllarında en yüksek seviyede olsa da, sonraki yıllarda genel eğilim işsizlik oranının düşüşü yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Kayseri ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığının yanında istihdam alanlarının da arttığını söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Kayseri ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı*

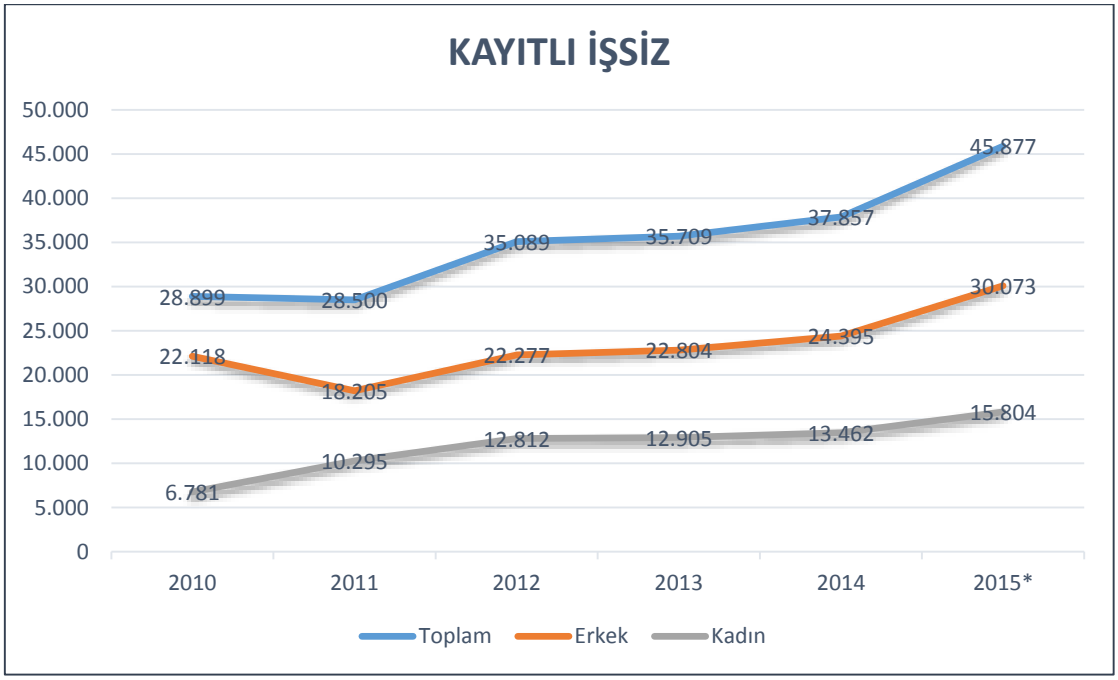

*Kaynak: İŞKUR*2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla*

2010 yılında KAYSERİ ilinde 28 bin 899 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı artış göstererek 45 bin 877' ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2011 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 6 bin 781 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 15 bin 804 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
MESLEK	**Kayıtlı İşsiz**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	8.188
BÜRO MEMURU (GENEL	1.765
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.659
SATIŞ DANIŞMANI	1.378
SEKRETER	1.195
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1.162
ÖN MUHASEBECİ	1.110
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	1.092
REYON GÖREVLİSİ	703
ÇAYCI	691
DİĞER MESLEKLER	26.934
TOPLAM	**45.877**

*Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla*

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 45 bin 877'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan birinci meslek nitelik gerektirmeyen meslek iken devamında büro memuru, temizlik görevlisi, satış danışmanı, sekreter, Şoför (Yük Taşıma) ve ön muhasebeci mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

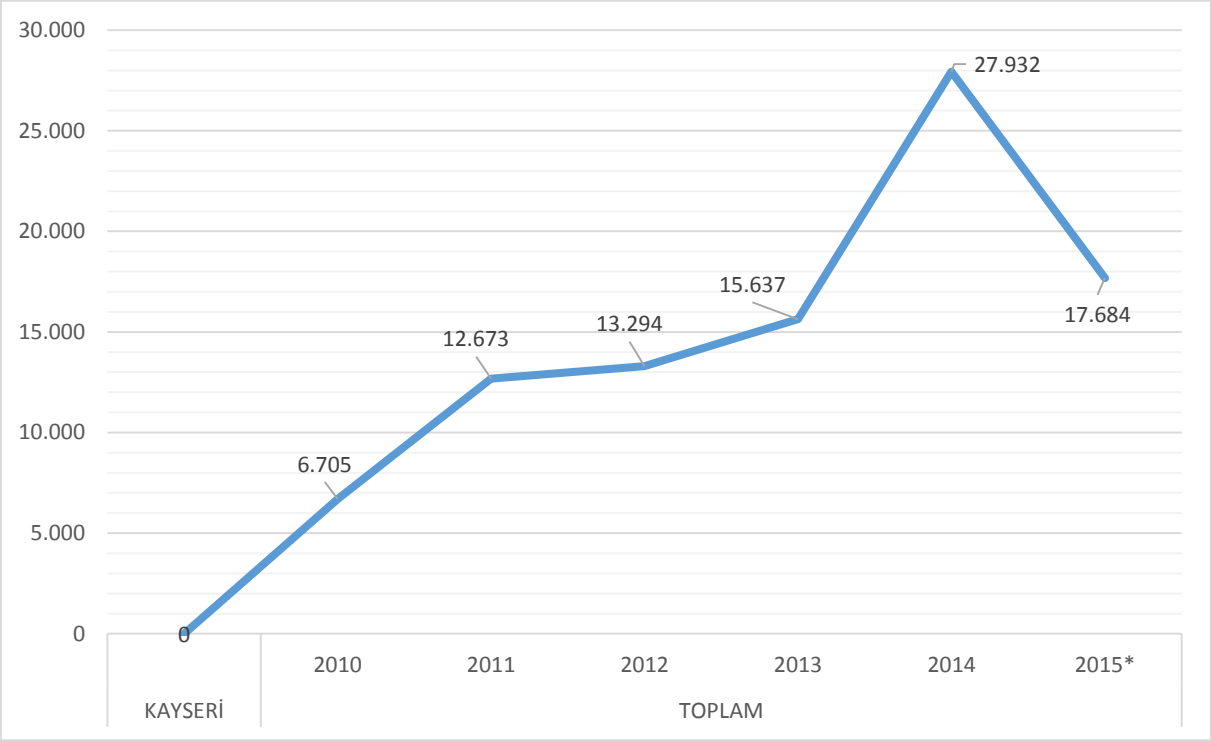

*Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.*

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 6 bin 705 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 27 bin 932 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 17 bin 684 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden işçisi (genel)	12.422
Temizlik görevlisi	881
Satış danışmanı	698
Reyon görevlisi	587
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	575
Ön muhasebeci	532
Aşçı	481
Mobilya döşeme işçisi	459
Sekreter	447
Şoför-yük taşıma	387
Terzi	339
Diğer meslekler	10.124
Genel toplam	27.932

*Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemini içermektedir.*

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) almış, bu mesleği sırasıyla Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi ve Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) izlemiştir. Kayseri ilinde sanayinin yoğun olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Grafik 4: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları

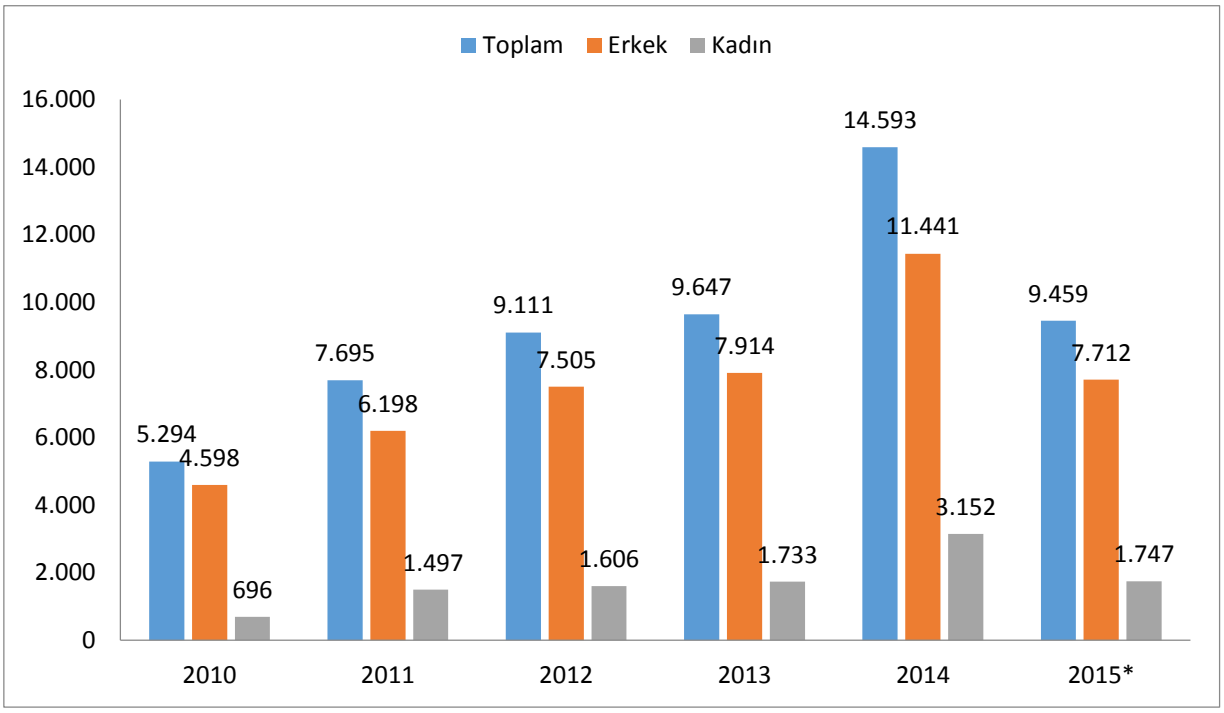

*Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi*

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 5 bin 294 olan işe yerleştirme sayısı yaklaşık üç kat artarak 2014 yılında 14 bin 593'e çıkmıştır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 9 bin 459 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir. Yıllara göre işe yerleştirme rakamlarında beklenildiği üzere dengeli bir artış seyri izlenmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki artışın arkasında; İşbaşı Eğitim Programının başı çektiği aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden işçisi (genel)	5.540
Reyon görevlisi	534
Temizlik görevlisi	459
Güvenlik görevlisi	425
Çocuk bakıcısı/çocuk bakım elemanı	190
Şoför-yük taşıma	146
Büro memuru (genel)	122
Kablo imal makinesi operatörü	115
Güvenlik görevlisi (silahlı)	98
Satış danışmanı	93
Güvenlik görevlisi (silahsız)	76
Diğer meslekler	1.661
Genel Toplam	9.459

*Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle*

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Reyon Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Çocuk Bakıcısı, Şoför-Yük Taşıma ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 328 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2.205 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 566 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 255 İEP düzenlenmiş olup 796 kişi bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 52 adet kurs düzenlenmiş olup 926 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

YILLAR	AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARI								TOPLUM YARARINA PROGRAMLAR	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Progra Sayısı	İEP Kursiyer Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Program Sayısı	TYP Kursiyer Sayısı
2015*	52	926	255	796	21	483	328	2.205	42	2.566
2014	75	882	45	117	24	569	144	1.568	49	760
2013	83	1.270	43	382	23	528	149	2.180	52	949
2012	137	2.301	49	421	22	513	208	3.235	62	1.256
2011	182	3.100	88	306	29	705	299	4.111	61	532
2010	244	4.208	18	263	7	180	269	4.651	10	225

*Kaynak: İŞKUR *2015 Ocak-Haziran*

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	10.553	4.514
2014	13.889	7.357
2013	10.176	6.645
2012	6.182	6.182
2011	6.976	5.351
2010	7.288	5.387

*Kaynak: İŞKUR *2015 Ocak-Haziran*

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Kayseri ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 10 bin 553 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 4 bin 514 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı

MESLEKLER	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER
Beden İşçisi (Genel)	803
Şoför-Yük Taşıma	170
Temizlik Görevlisi	138
Satış Danışmanı	125
Ön Muhasebeci	105
Büro Memuru (Genel)	101
Aşçı	87
Pazarlamacı	87
Diğer Meslekler	2.898
GENEL TOPLAM	**4.514**

*Kaynak: İŞKUR *2015 Ocak-Haziran*

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri

için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Kayseri ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 2.949 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 115 bin 546 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Kayseri ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 2 bin 949 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörün tamamında işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

SEKTÖRLER	10+
İmalat	935
Toptan ve perakende ticaret	659
İnşaat	629
Ulaştırma ve depolama	138
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	123
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	95
Eğitim	93
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	78
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	57
Diğer hizmet faaliyetleri	40
Madencilik ve taş ocakçılığı	32
Finans ve sigorta faaliyetleri	22
Bilgi ve iletişim	16
Gayrimenkul faaliyetleri	13
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklim. Ür. Ve dağ.	6
Su temini; kanalizas., atık yön. Ve iyileş. Faal.	2
Genel Toplam:	**2.949**

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri İmalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 75'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Türkiye genelinde de en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan KAYSERİ ilinin Türkiye geneli ile aynı sektörlerde olduğu görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sıradadır.

Kayseri ilinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyileş.Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim.Ürün. ve Dağıtımı sektörlerindedir. Türkiye geneli incelendiğinde de en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 115 bin 546 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 84,2'si erkek, yüzde 15,8'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Kayseri'de kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.

Tablo 9: Kayseri' de Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	10+		
	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	5.409	52.499	57.908
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3.424	13.354	16.779
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2.796	7.957	10.753
İnşaat	862	9.620	10.482
Ulaştırma ve depolama	370	3.881	4.251
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.223	1.675	3.897
Eğitim	1.586	1.838	3.424
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	481	1.429	1.910
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	387	1.308	1.694
Madencilik ve taş ocakçılığı	44	1.211	1.254
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	174	736	910
Diğer hizmet faaliyetleri	187	592	778
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	86	452	538
Gayrimenkul faaliyetleri	75	359	434
Finans ve sigorta faaliyetleri	113	171	284
Bilgi ve iletişim	58	179	237
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	11	13
KAYSERİ	**18.276**	**97.270**	**115.546**

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kayseri' de bu iki sektörde çalışan kadınların oranı % 11,8 iken Türkiye genelinde %25,3 dür. Bu iki sektörde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 53,1 dir. Kayseri'de ise bu iki sektörün toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 64,6' dır. Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Kayseri ilinin sektörel dağılımı benzer durumdadır. Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Kayseri' de Sağlık sektöründe çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha fazladır.

Kayseri' de araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

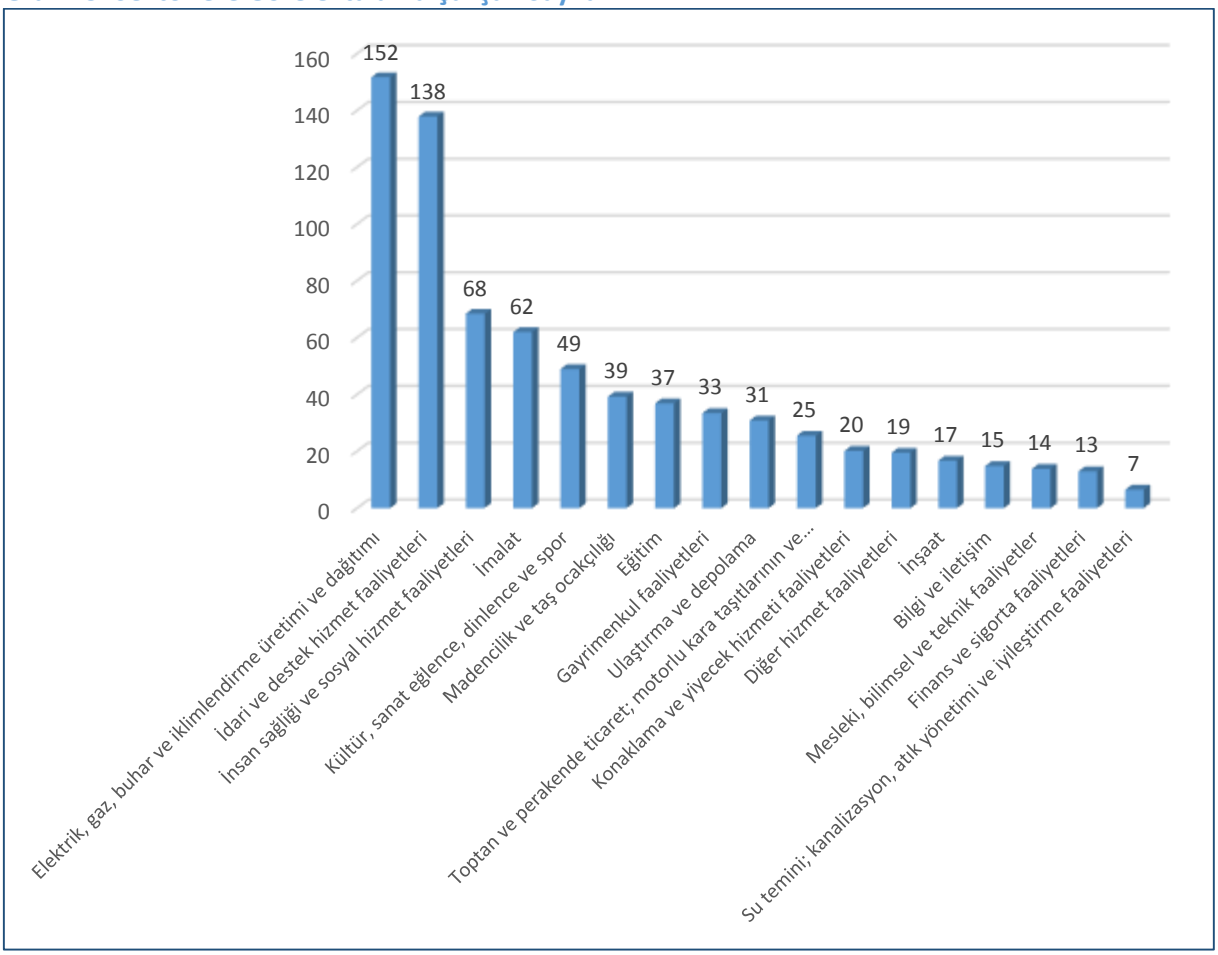

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 39'dur. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Kayseri' deki işyerleri Türkiye geneliyle aynı oranlara yakındır.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Kayseri' de ise İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Kayseri' de bu sayı 62'dir. Kayseri' de ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

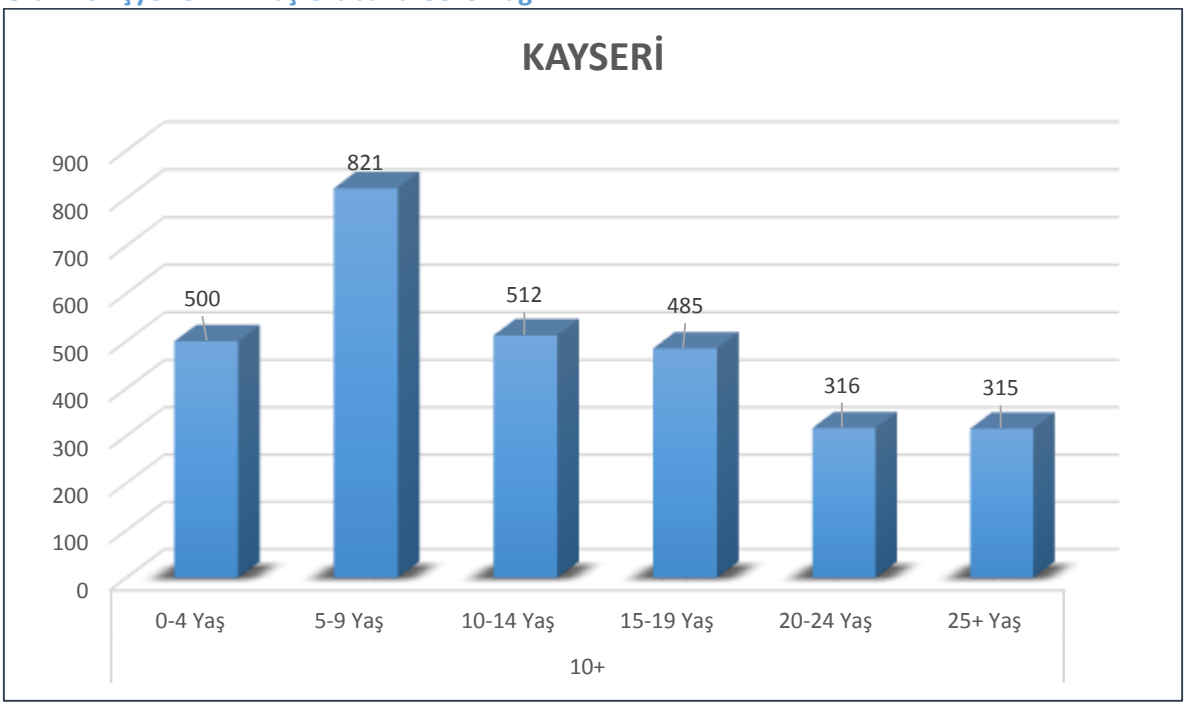

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin en fazlası 5-9 yıl faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise 10-14 yılını doldurmamış işyerleri gelmektedir.

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile KAYSERİ ilindeki işyerlerinin yaş gruplarının ilk sırası aynıdır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

MESLEK GRUBU	10+		
	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	3.666	5.889	9.555
Hizmet ve satış elemanları	3.206	9.432	12.638
Nitelik gerektirmeyen meslekler	4.078	21.424	25.502
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0	171	171
Profesyonel meslek mensupları	3.427	6.207	9.634
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.129	27.413	28.541
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	1.055	5.585	6.640
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.417	19.184	20.602
Yöneticiler	297	1.966	2.264
KAYSERİ	**18.276**	**97.270**	**115.546**

Kaynak: İPA 2015

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Çalışanların yüzde 24,7'si bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla İmalat sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

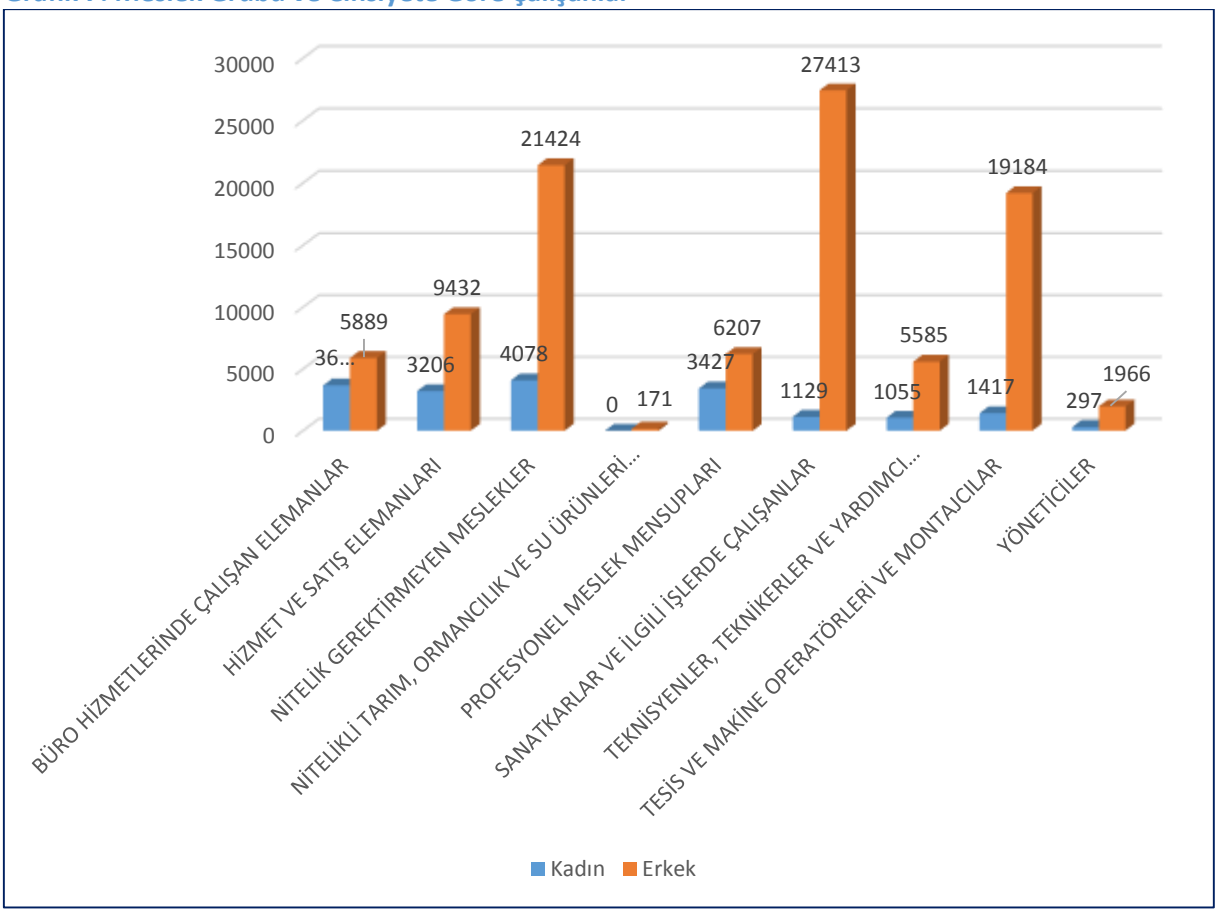

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde çalışanların yüzde 22'si Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. KAYSERİ ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinden yüksektir. Kayseri' de erkeklerin yüzde 22'si, kadınların ise 22,3'ü nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Kayseri' de kadınların yüzde 18,8'inin, erkeklerin ise yüzde 6,4'ünün bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Kayseri' de erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Kayseri ilinde her meslek grubunda çalışan erkek sayısı kadın sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde de kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Beden işçisi (genel)	Temizlik görevlisi	Beden işçisi (genel)
Ahşap mobilya imalatçısı	Beden işçisi (genel)	Ahşap mobilya imalatçısı
Mobilya döşeme işçisi	Sekreter	Temizlik görevlisi
Şoför-yük taşıma	Beden işçisi (temizlik)	Beden işçisi (temizlik)
Temizlik görevlisi	Büro memuru (genel)	Mobilya döşeme işçisi
Beden işçisi (temizlik)	Muhasebeci	Şoför-yük taşıma
Beden işçisi (inşaat)	Aşçı	Metal mamuller montaj işçisi
Metal mamuller montaj işçisi	Kasiyer	Büro memuru (genel)
Güvenlik görevlisi	Veri giriş kontrol işletmeni	Muhasebeci
Yatak imalat işçisi	Satış danışmanı	Beden işçisi (inşaat)
Satış danışmanı	Hemşire	Satış danışmanı
Büro memuru (genel)	Metal mamuller montaj işçisi	Güvenlik görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği görülmektedir. Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran KAYSERİ ilinde yüzde 46'dır. Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Kayseri' deki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkanı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

SEKTÖR	İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANANLARIN ORAN	İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANANLARIN KENDİ İÇİNDE DAĞILIMI
İmalat	69%	48%
Toptan ve perakende ticaret	45%	22%
İnşaat	23%	11%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	66%	4%
Ulaştırma ve depolama	33%	3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40%	3%
Eğitim	30%	2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23%	2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	48%	2%
Diğer hizmet faaliyetleri	41%	1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	40%	1%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	73%	1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	27%	0%
Bilgi ve iletişim	25%	0%
Gayrimenkul faaliyetleri	23%	0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklim. Ür. Ve dağ.	33%	0%
Su temini; kanalizas., atık yön. Ve iyileş. Faal.	0%	0%
GENEL TOPLAM:	46%	100%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor, İmalat ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. ve İyileştirme Faaliyetleri işyerlerinden hiçbiri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. Bilgi ve İletişim, İnşaat ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı KAYSERİ ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	4,4%	332	1.846	2.178
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16,7%	19	64	83
İnşaat	1,7%	17	237	255
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	4,5%	603	1.412	2.015
Ulaştırma ve depolama	11,1%	155	985	1.140
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13,8%	81	293	374
Bilgi ve iletişim	12,5%	12	24	36
Gayrimenkul faaliyetleri	7,7%	4	22	26
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9,9%	40	168	208
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,3%	90	825	915
Eğitim	21,1%	851	947	1.798
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19,6%	722	613	1.335
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	9,1%	3	25	28
Diğer hizmet faaliyetleri	7,7%	11	45	56
KAYSERİ	**5,8%**	**2.941**	**7.506**	**10.447**

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde işyerlerinde part-time çalışan erkeklerin en yüksek olduğu sektör yüzde 24,6 ile İmalat sektörüdür. Kadınların part-time olarak çalışıp erkeklerden daha yüksek olduğu sektör ise yüzde 28,9 ile Eğitim sektörüdür. Diğer sektörlerde ise erkeklerin part-time çalışan sayısı kadınlardan daha fazladır.

Kayseri' de araştırma kapsamına giren 17 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 14 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Satış elemanı (perakende)	Güvenlik görevlisi	Satış elemanı (perakende)
Temizlik görevlisi	Beden işçisi (genel)	Güvenlik görevlisi
Kasiyer	Yatak imalat işçisi	Beden işçisi (genel)
Büro memuru (genel)	Satış elemanı (perakende)	Yatak imalat işçisi
Diğer öğretmenler	Şoför (yolcu taşıma)	Büro memuru (genel)
Hekim-pratisyen	Büro memuru (genel)	Hekim-pratisyen
Sekreter	Hekim-pratisyen	Diğer öğretmenler
Satış danışmanı	Garson (servis elemanı)	Temizlik görevlisi
Hemşire	Güvenlik görevlisi (silahlı)	Şoför (yolcu taşıma)
Usta öğretici (el sanatları)	Diğer öğretmenler	Satış danışmanı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Satış Elemanı (Perakende), Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Yatak İmalat İşçisi olmuştur.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Sektörler

Sektör	Vardiyalı çalışma olan İşveren Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	154	2.166	25.481	27.646
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21	1.956	5.446	7.403
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	101	1.266	4.407	5.673
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	1.721	1.391	3.113
Ulaştırma ve depolama	13	120	1.168	1.288
İnşaat	22	125	994	1.119
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38	208	749	957
Eğitim	4	374	548	922
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	55	517	572
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	14	422	436
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	39	181	219
Bilgi ve iletişim	4	23	49	72
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	3	25	28
Gayrimenkul faaliyetleri	1	4	12	16
Diğer hizmet faaliyetleri	1	0	10	10
KAYSERİ	**391**	**8.075**	**41.399**	**49.474**

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 42'8 i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Kayseri iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma tüm sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinin tamamında uygulanmaktadır. Kayseri ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü

olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ise sekizinci sırada yer almaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Kayseri ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 70'ler civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 16,3'i kadındır. İl'de araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 44,2'si vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Kayseri ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Beden işçisi (temizlik)	Beden işçisi (genel)	Beden işçisi (genel)
Veri giriş kontrol işletmeni	Beden işçisi (temizlik)	Beden işçisi (temizlik)
Hemşire	Ahşap mobilya imalatçısı	Ahşap mobilya imalatçısı
Beden işçisi (genel)	Mobilya döşeme işçisi	Güvenlik görevlisi
Kasiyer	Güvenlik görevlisi	Mobilya döşeme işçisi
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Diğer cam ve seramik fırın işçileri	Temizlik görevlisi
Temizlik görevlisi	Kablo imal makinesi operatörü	Elektronik cihazlar montörleri
Elektronik cihazlar montörleri	Elektronik cihazlar montörleri	Veri giriş kontrol işletmeni
Satış elemanı (perakende)	İplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel)	Diğer cam ve seramik fırın işçileri
Büro memuru (genel)	Temizlik görevlisi	Kablo imal makinesi operatörü

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler tabloda gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Beden İşçisi (Temizlik), Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Hemşire almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Kayseri ilinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Ahşap Mobilya İmalatçısı iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 20'si ihracat yapmaktadır. İlde 8 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 41,7'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Kayseri'ye göre düşüktür.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	23%	16	177	193
İmalat	49%	3.654	38.527	42.181
İnşaat	3%	37	301	338
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	15%	663	3.301	3.965
Ulaştırma ve depolama	8%	13	575	588
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4%	39	223	262
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1%	100	483	583
Diğer hizmet faaliyetleri	5%	3	30	33
KAYSERİ	**20%**	**4.526**	**43.617**	**48.143**

Kaynak: İPA 2015

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 20'si ihracat yapmaktadır. İlde 8 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 41,7'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Kayseri'ye göre düşüktür.

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve KAYSERİ ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Kayseri ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 49 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 23 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 15 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Kayseri ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Beden işçisi (genel)	Beden işçisi (genel)	Beden işçisi (genel)
Muhasebeci	Ahşap mobilya imalatçısı	Ahşap mobilya imalatçısı
Sekreter	Mobilya döşeme işçisi	Mobilya döşeme işçisi
Metal mamuller montaj işçisi	Metal mamuller montaj işçisi	Metal mamuller montaj işçisi
Elektronik cihazlar montörleri	Yatak imalat işçisi	Yatak imalat işçisi
Aşçı	Diğer cam ve seramik fırın işçileri	Elektronik cihazlar montörleri
Büro memuru (genel)	Kablo imal makinesi operatörü	Diğer cam ve seramik fırın işçileri
Çaycı	Elektronik cihazlar montörleri	Kablo imal makinesi operatörü
Terzi	Şoför-yük taşıma	Büro memuru (genel)
Temizlik görevlisi	Sevkiyat görevlisi	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Beden İşçisi (Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı ev Mobilya Döşeme İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Beden İşçisi (Genel), Muhasebeci ve Sekreter alırken, erkeklerde ise Beden İşçisi

(Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı ev Mobilya Döşeme İşçisi olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Kayseri' deki işyerlerinin yüzde 59'u, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

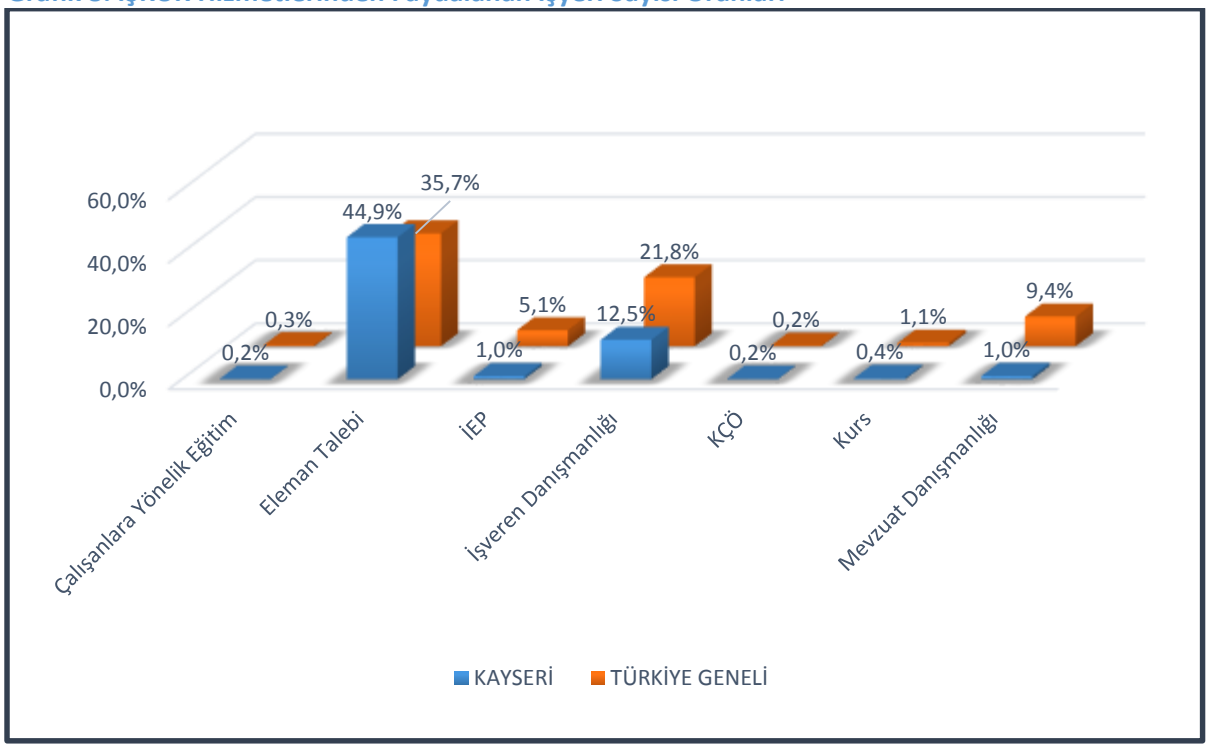

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 44,9 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 12,5 ile işveren danışmanlığı gelmektedir. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Kayseri ilinde işbaşı eğitim programları ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, işveren danışmanlığında Türkiye genelinin oldukça altında kalınmıştır.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

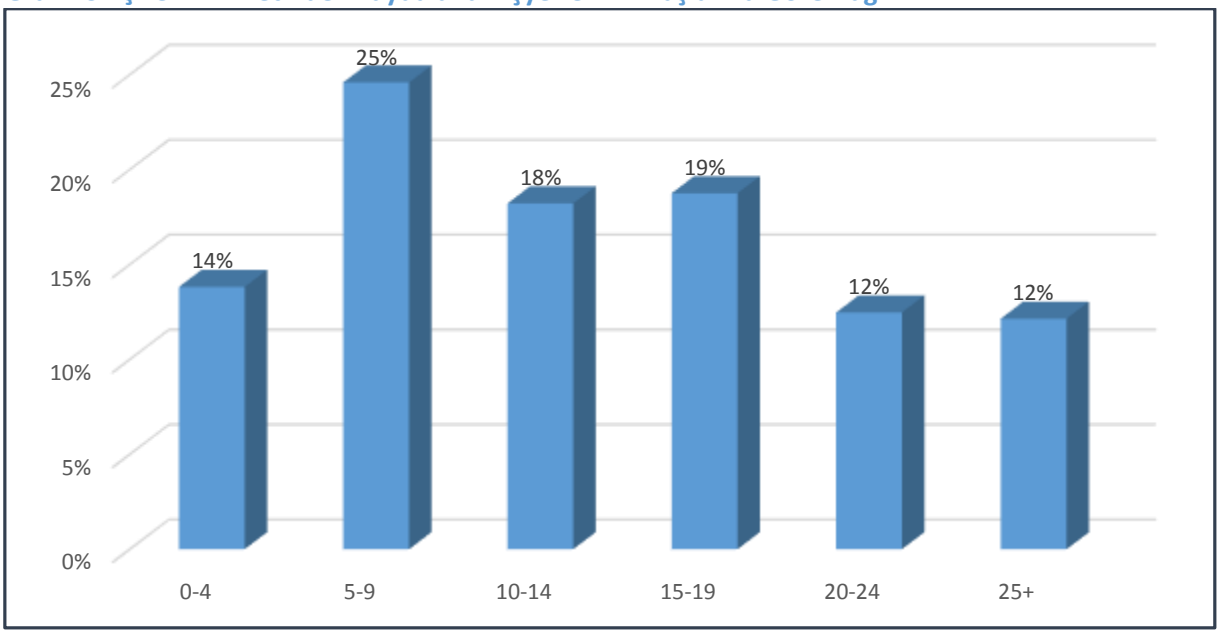

Kaynak: İPA 2015

Kayseri ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 15-19 yaşa sahip işyerleri ve 10-14 yaşa sahip işyerleri izlemektedir. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Kayseri' de en fazla işyerinin 5-9 yaş üstü ve 10-14 yaş arası faaliyet gösteren işyerlerinde olmasıyla yine bu İşyeri yaşlarının İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanan sıralamasında da aynı işyerleri olmuştur.

Kayseri ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

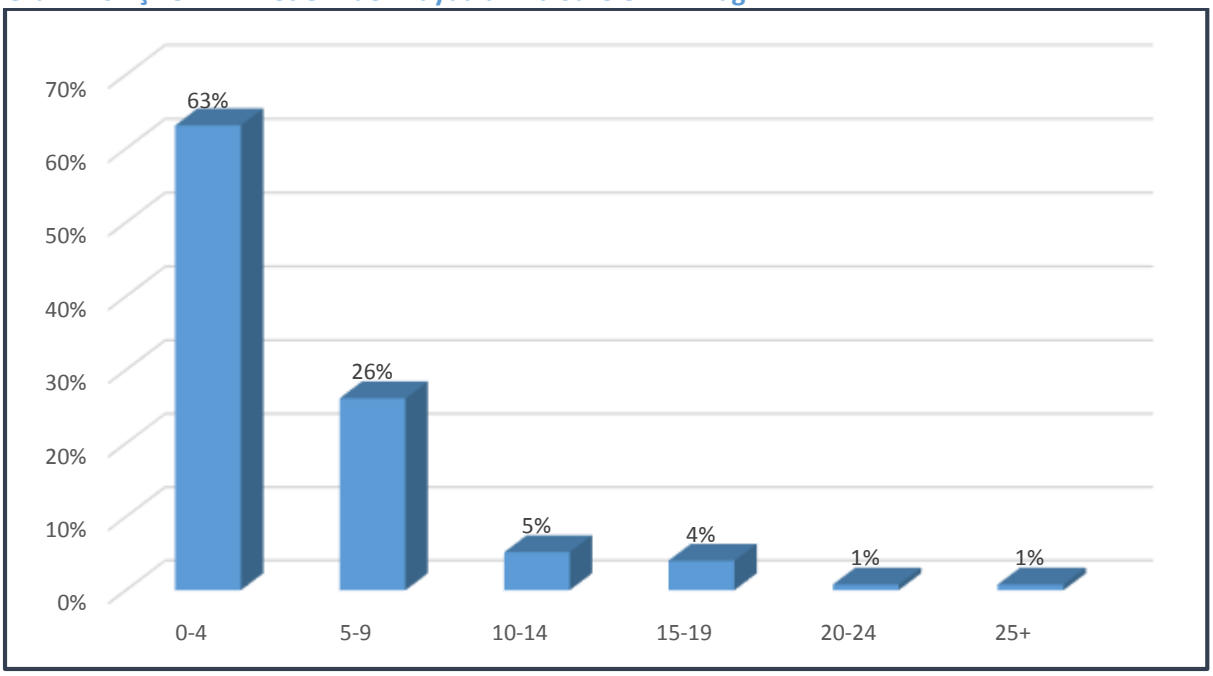

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Kayseri ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 63'ü 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 25+ yıl arasıdır. Kayseri ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	75%	0%	42%	0,0%	8,3%	0,0%
İmalat	100%	1%	27%	0,5%	1,0%	1,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100%	0%	50%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	93%	2%	25%	0,0%	0,8%	1,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	97%	2%	30%	0,7%	0,3%	3,8%
Ulaştırma ve depolama	95%	4%	27%	0,0%	0,0%	2,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	97%	0%	32%	0,0%	0,0%	5,3%
Bilgi ve iletişim	100%	0%	25%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	83%	17%	33%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	100%	0%	0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	96%	16%	8%	0,0%	4,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	98%	0%	19%	0,0%	0,0%	10,4%
Eğitim	100%	4%	22%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	93%	11%	15%	0,0%	3,6%	3,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100%	0%	25%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	88%	0%	38%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	83%	20%	74%	0,0%	8,6%	40,0%
Genel Toplam	**97%**	**2%**	**27%**	**0,4%**	**0,8%**	**2,2%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. Kısa Çalışma Ödeneği hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Kayseri ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Kayseri' de eleman talebi hizmetinin ardından işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı ve İEP hizmetleri yer almaktadır. Türkiye genelinde de Kayseri ile aynı sıralama yer almaktadır.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

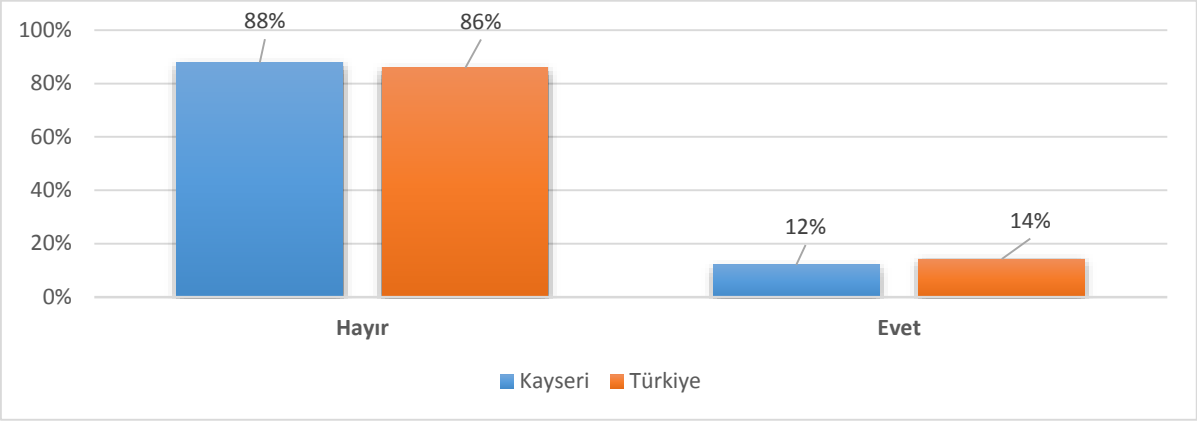

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilindeki işyerlerinin yüzde 12'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Kayseri' de açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	KAYSERİ			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	6	0,5%	0,5%	0,6%	1,0%
İmalat	820	60,1%	1,4%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıt.	0	0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönet. Ve İyileştirme Faal.	0	0%	0%	0,1%	0,4%
İnşaat	89	6,5%	0,8%	7,8%	1,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret	239	17,5%	1,4%	17,1%	1,8%
Ulaştırma Ve Depolama	13	1,0%	0,3%	3,7%	1,4%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	26	1,9%	1,4%	8,8%	2,1%
Bilgi Ve İletişim	1	0,1%	0,4%	1,0%	1,2%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	0,1%	0,2%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	96	7,1%	5,4%	3,4%	2,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	58	4,2%	0,5%	6,1%	1,5%
Eğitim	5	0,4%	0,2%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	7	0,5%	0,2%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0%	0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	0,2%	0,3%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	1.364	100%	1,2%	100%	1,7%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 60,1 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 17,5 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 7,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü gelmektedir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 77,6'sını oluşturmuştur. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel baz da açık iş sayısı Kayseri ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 0,5 puan altındadır. Kayseri' de sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 5,4 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründedir. Bunu yüzde 1,4 ile İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü takip etmektedir. Bu üç sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

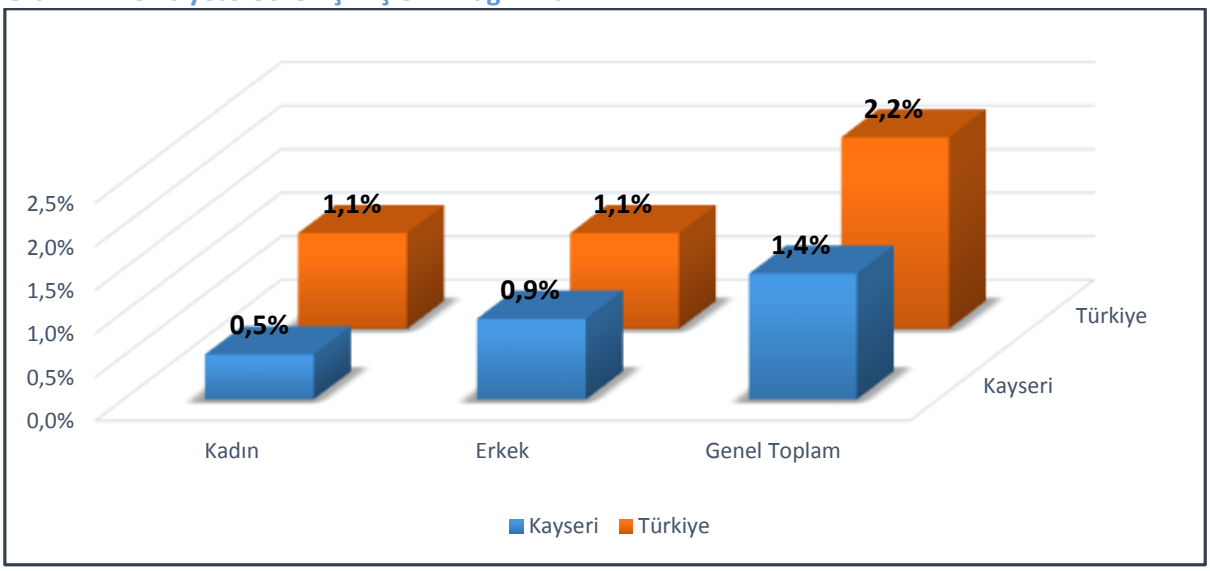

Kaynak: 2015 İPA

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Kayseri' de toplam açık işlerin yüzde 0,5 için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile yakınlık gösterse de düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 0,9 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin de altındadır. Kayseri ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Kayseri'de de, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Kayseri' de daha keskindir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	10+ Açık İş Verme Oranı
İmalat	20,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	7,7%
Ulaştırma ve depolama	7,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	6,7%
İnşaat	6,6%
Bilgi ve iletişim	6,3%
Eğitim	4,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,6%
KAYSERİ	**12,1%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 15,3 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri' de sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 23,9 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat

sektöründedir. Kayseri' de ikinci sırada yüzde 23,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 20 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Kayseri ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Tablo 22: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Sektör	10+					
	0-4 Yıl	5-9 Yıl	10-14 Yıl	15-19 Yıl	20-24 Yıl	25+ Yıl
Madencilik ve taş ocakçılığı	0%	50%	0%	50%	0%	0%
İmalat	15%	25%	17%	19%	9%	14%
İnşaat	21%	26%	24%	13%	13%	3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6%	26%	22%	14%	12%	20%
Ulaştırma ve depolama	20%	20%	30%	20%	10%	0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55%	27%	18%	0%	0%	0%
Bilgi ve iletişim	0%	0%	100%	0%	0%	0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27%	18%	9%	18%	18%	9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43%	43%	0%	0%	0%	14%
Eğitim	25%	25%	25%	25%	0%	0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20%	40%	20%	20%	0%	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0%	0%	0%	0%	100%	0%
KAYSERİ	17%	26%	19%	17%	10%	12%

Kaynak: 2015 İPA

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Kayseri ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 25+ yaş grubuna sahip işyerleri ile 0-4 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında KAYSERİ ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Farketmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0%	100%	0%
İmalat	5%	79%	16%
İnşaat	18%	79%	2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10%	43%	47%
Ulaştırma ve depolama	23%	69%	8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8%	54%	38%
Bilgi ve iletişim	0%	100%	0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0%	100%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3%	45%	52%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6%	13%	81%
Eğitim	0%	40%	60%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14%	43%	43%
Diğer hizmet faaliyetleri	0%	100%	0%
KAYSERİ	**7%**	**67%**	**26%**

Kaynak: 2015 İPA

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği yönünde görüş bildiren sektörler büyükten küçüğe doğru sırasıyla; idari ve destek hizmet faaliyetleri, eğitim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri olarak sırlanmıştır. Madencilik ve taş ocakçılığı, bilgi ve iletişim, gayrimenkul faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise açık iş ihtiyacının tamamı erkek olarak bildirilmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir. Eleman ihtiyaçlarının kadın ve erkek olarak birbirine yakın ya da eşit olduğu sektör ise bulunmamaktadır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grupları	KAYSERİ			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Yöneticiler	1	2,0%	0,0%	0,6%	0,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	55	8,3%	0,6%	7,5%	1,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	72	8,3%	0,7%	7,8%	1,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	254	22,1%	1,0%	14,9%	1,5%
Teknisyen, Tekniker ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	93	5,7%	1,4%	8,1%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,1%	0,0%	0,4%	1,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	178	17,8%	0,9%	22,4%	2,1%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	482	24,7%	1,7%	21,5%	2,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	228	10,9%	1,8%	16,7%	2,2%
Genel Toplam	**1.364**	**100%**	**1,2%**	**100%**	**1,7%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' de açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. İlimizdeki açık işler Türkiye geneline göre daha az mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkârlar ve İlgili Diğer İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. İlimiz Kayseri de özellikle ara eleman ve vasıflı eleman ihtiyacı gelişen sanayi yapısıyla birlikte paralel olarak artmaktadır. İkinci sırada nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Bu sonuç ise vasıflı eleman ihtiyacını bir şekilde karşılamakta güçlük çeken işverenlerimizin vasıfsız eleman alarak eğitmek ve kendi çalışma alanlarında vasıflı hale getirmek yönünde çaba sarf ettikleri şeklinde yorumlanmaktadır. Örneğin yurtdışından ilk kez getirilen bir CNC makinasını kullanmayı bilen operatör bulamayan işveren vasıfsız eleman bulup ilgili makine konusunda uzmanlardan eğitim aldırmak suretiyle bu makinayı çalıştıracak eleman yetiştirme yoluna gitmektedir. Sıralamada üçüncü sırada ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İlimiz Kayseri' de yerel yönetimler ve Kayseri Valiliği öncülüğünde turizm alanında birçok yeni çalışmalar yapılış ve son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde yeni birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarıdır.

Türkiye Geneli sonuçlar ile Kayseri kıyaslaması yapıldığında ise; ilk üç sıradaki ihtiyaçların kendi aralarında yer değiştirmek suretiyle birbirine paralel bir seyir izlediği söylenebilir. Türkiye genelinde birinci sırada; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, ikinci sırada, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında ise açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Kayseri' de ilk üç sıra; Hizmet Ve Satış Elemanları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyen, Tekniker ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları şeklinde oluşurken, Türkiye Geneli ilk üç sıralaması; Hizmet Ve Satış Elemanları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar şeklinde oluşmuştur.

Tablo 25: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	KAYSERİ	
	Kadın	Erkek
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20,70%	21,10%
Profesyonel Meslek Mensupları	9,10%	47,40%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4,90%	78,00%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	11,90%	64,00%
Hizmet Ve Satış Elemanları	4,90%	74,70%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3,40%	68,30%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	8,40%	67,20%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	7,00%	66,70%
Genel Toplam	**15,50%**	**68,40%**

Kaynak: 2015 İPA

Daha önce de ifade edildiği üzere Kayseri ilinin açık işlerinde erkekler ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde de en yüksek oran yine bu meslek grubunda çıkmıştır.

Hem İlimiz Kayseri de hem de Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Türkiye genelinde kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları; büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları ve yönetici meslek gruplarıdır.

Hem Kayseri hem de Türkiye'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu profesyonel meslek mensuplarıdır. Türkiye genelinde Kayseri' den farklı olarak hizmet ve satış elemanları meslek grubunda fark etmez seçeneğini belirtme oranı çok yüksektir.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran%	Meslekler	Oran%
1	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	16,5	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	15,3
2	MOBİLYACI	8,4	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	6,7
3	ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	6,5	ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	4,7
4	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	6,2	TERZİ	3,9
5	BİSKÜVİ İMALAT İŞÇİSİ	3,8	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	3,5
6	TERZİ	3,5	GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,8
7	PAZARLAMACI	2,7	MOBİLYACI	2,6
8	TEL ÇEKME İŞÇİSİ (MAKİNE İLE)	1,7	SATIŞ DANIŞMANI	2,3
9	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	1,6	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	2
10	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	1,6	MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	1,9
11	GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,6	MERMER İŞÇİSİ	1,9
12	ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ	1,5	TEL HALAT İMAL İŞÇİSİ	1,8
13	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,4	SEVKİYAT GÖREVLİSİ	1,8
14	SATIŞ DANIŞMANI	1,2	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	1,6
15	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1,1	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	1,6
16	İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	1	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	1,2
17	PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	1	SEKRETER	1,2
18	NC/CNC TEZGAH OPERATÖRÜ	1	KASİYER	1,1
19	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	1	PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	1,1
20	MOBİLYA DÖŞEMECİSİ (NEZARETÇİ USTABAŞI)	0,9	REYON GÖREVLİSİ	1,1
21	DİĞER MESLEKLER	35,8	DİĞER MESLEKLER	39,9
	TOPLAM	100%	TOPLAM	100%

Kaynak: 2015 İPA

Tablo 25'te 2014 ve 2015 yıllarında açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir. Kayseri ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde bir ve üçüncü sıra değişmemiş ikinci sıra ise mobilya döşemeciliğinden mobilyacılığa kaymıştır. 2015 yılı verilerine göre en yüksek açık işlere ait meslekler; beden işçisi(genel), mobilyacı ve argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı) şeklinde gerçekleşmiştir.

2014 ile 2015 yıllarına ait kıyaslama yapıldığında genel olarak mesleklerin çok az farklarla aynı meslekler olduğu görülmektedir. Buradan şu sonuca varabiliriz ki, yeni açılan sektörlerde eleman ihtiyacı konusunda kayda değer bir sıkıntı yaşanmamaktadır.

Tablo 27: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BİSKÜVİ İMALAT İŞÇİSİ
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	MOBİLYACI
SERVİS BÜRO ELEMANI (TEKNİK ÜRÜNLER)	ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
SEKRETER	MOBİLYACI	TERZİ
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	TERZİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
FATURA VE HESAP TAHSİLATÇISI	TEL ÇEKME İŞÇİSİ (MAKİNE İLE)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
DEPO SORUMLUSU	PAZARLAMACI	PAZARLAMACI
BÜRO MEMURU (DIŞ TİCARET)	ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ	İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	NC/CNC TEZGAH OPERATÖRÜ	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ
ÜRETİM PLANLAMA MEMURU	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	DİĞER FIRINCILAR, PASTACILAR VE ŞEKERLEME İMALAT İŞÇİLERİ
MUHASEBE MESLEK ELEMANI	MOBİLYA DÖŞEMECİSİ (NEZARETÇİ USTABAŞI)	SATIŞ DANIŞMANI
ÖN MUHASEBECİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	KURUYEMİŞ PAKETLEME İŞÇİSİ
SİPARİŞ HAZIRLAMA GÖREVLİSİ (ECZA DEPOSU)	PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	ÖN MUHASEBECİ
AŞÇI	AHŞAP MOBİLYA İMALATÇISI	SATIŞ GÖREVLİSİ
AŞÇI YARDIMCISI	BOBİN-KATLAMA-BÜKÜM MAKİNE OPERATÖRÜ	AŞÇI

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek; müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı, insan kaynakları yönetimi meslek elemanı ve servis büro elemanı (teknik ürünler) iken, erkeklerde; beden işçisi (genel), mobilya döşeme işçisi ve argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek; bisküvi imalat işçisi, mobilyacı ve beden işçisi (genel) olarak belirlenmiştir.

Grafik 13: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

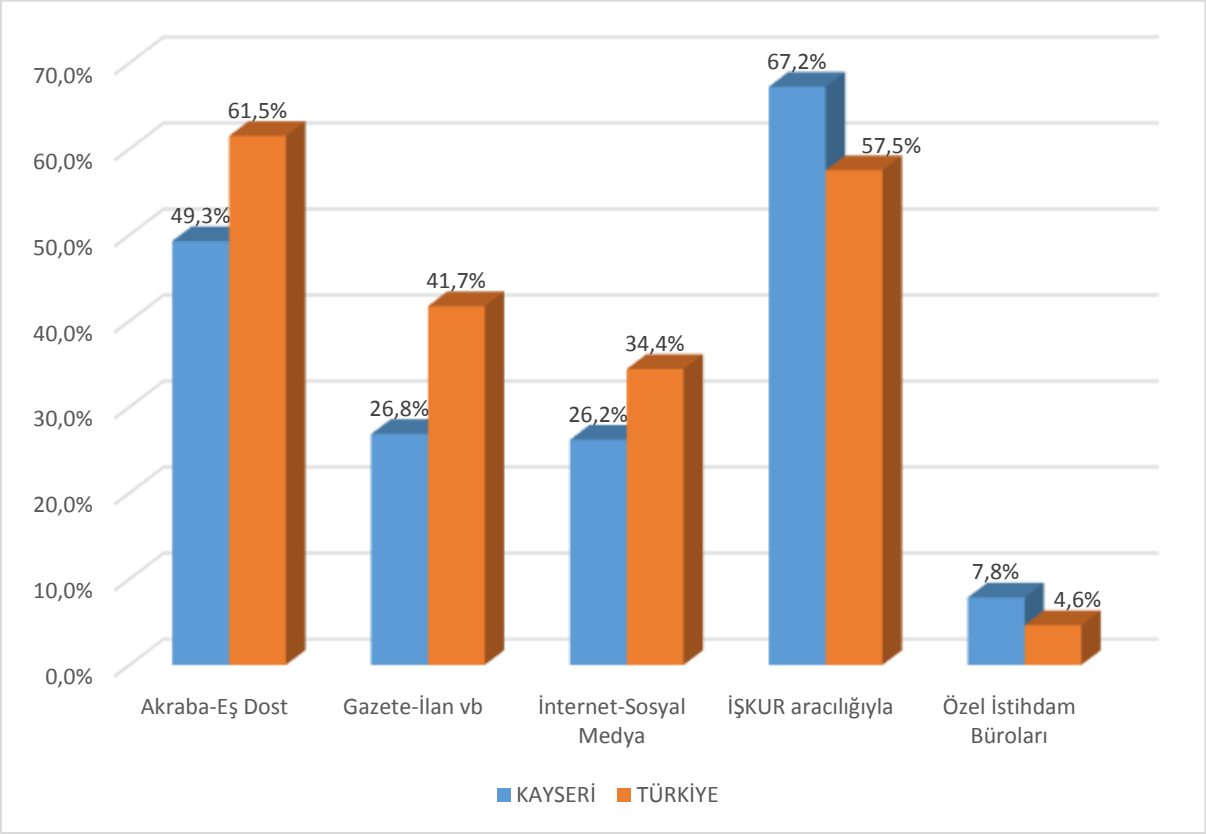

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' de iş arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR yer alırken bunu sırasıyla Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Türkiye genelinde ise en çok tercih edilen arama kanalı yüzde 61,5 ile akraba-eş dost olmuştur. Kurumumuz İŞKUR'un iş arama kanalı olarak en yoğun kullanılan araç olmasında son yıllarda artan kurum tanıtım faaliyetleri ve iş ve meslek danışmanlığı çalışmalarının arttırılması gösterilebilir. Bununla birlikte İŞKUR yıllık istihdam verilerindeki artış da bunu doğrular niteliktedir. İlde ikinci en çok tercih edilen kanal olan "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini koruması ve aile şirketlerinin sayısının fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 28: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanallar

SEKTÖR	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Bilgi ve iletişim	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	19,5%	13,8%	78,2%	52,9%	77,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57,4%	1,9%	37,0%	53,7%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14,3%	28,6%	0,0%	57,1%	0,0%
İnşaat	76,8%	26,8%	17,1%	59,8%	3,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	80,8%	15,4%	7,7%	61,5%	0,0%
İmalat	50,5%	30,8%	24,6%	68,2%	3,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41,6%	27,7%	16,0%	75,3%	1,3%
Ulaştırma ve depolama	84,6%	23,1%	15,4%	76,9%	0,0%
Eğitim	40,0%	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	49%	27%	26%	67%	8%

Kaynak: 2015 İPA

İlimiz Kayseri de madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ile diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Eğitim sektörü ile ulaştırma ve depolama sektörlerinde de firmalar açık işlerinin büyük bir kısmını İŞKUR aracılığı ile aramaktadırlar. Bununla birlikte çeşitli sektörlerde spesifik olarak sadece belli kanalları iş arama kanalı olarak kullanan sektörler de bulunmaktadır. Genel toplama bakıldığında ise İŞKUR % 67, akraba-eş dost % 49, gazete ilanları vb. %27, internet-sosyal medya %26 ve son olarak da özel istihdam büroları %8 oranında tercih edilmektedir.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İşkur Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Nitelik gerektirmeyen meslekler	35,4%	29,6%	21,5%	74,0%	0,0%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	60,0%	30,7%	20,6%	66,6%	0,4%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	38,1%	5,7%	44,8%	65,7%	1,8%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	47,4%	27,8%	23,6%	85,5%	6,9%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	65,9%	35,7%	25,2%	48,4%	16,1%
Hizmet ve satış elemanları	41,9%	16,3%	33,7%	66,6%	17,9%
Profesyonel meslek mensupları	40,2%	27,2%	49,6%	30,4%	49,3%
Genel Toplam	49,3%	26,8%	26,2%	67,2%	7,8%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre iş arama kanalları çeşitlilik arz etmektedir. İŞKUR'u oransal olarak en fazla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen meslekler,

hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar.

Yapılan çalışma içinde özellikle özel istihdam bürolarının nitelik gerektirmeyen meslekler ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında tercih edilmediği görülmektedir. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 30: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Güvenlik görevlisi	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Terzi	74%	39,2%	6,5%	50%	0,0%
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	63,6%	38%	43,3%	63,6%	0,0%
Garson (servis elemanı)	56,8%	19,2%	0,0%	66,3%	0,0%
Mobilya döşeme işçisi	69,5%	33%	28%	73,1%	0,0%
Beden işçisi (genel)	31,2%	30,2%	21,6%	79%	0,0%
Bisküvi imalat işçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%
Tel çekme işçisi (makine ile)	9,1%	90,9%	90,9%	100%	0,0%
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	0,0%	4,8%	95,2%	100%	0,0%
Şoför-yük taşıma	73%	10,7%	5,4%	89,2%	10,8%
Pazarlamacı	39,2%	16,7%	49,4%	36,6%	32,6%
Mobilyacı	17%	11,6%	53,4%	78,5%	33,7%
Endüstri mühendisi	4,8%	9,7%	95,2%	0,0%	100%

Kaynak: 2015 İPA

Tel çekme işçisi (makine ile), Bisküvi imalat işçisi ve Çağrı merkezi müşteri temsilcisi mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanılma oranı % 100 olmuştur. Mobilyacı, Beden işçisi (genel), Şoför-yük taşıma mesleklerinde de eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. Bununla birlikte güvenlik görevlisi ve endüstri mühendisi mesleklerinde ise İŞKUR hiç tercih edilmemiştir.

Tablo 31: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Yaş Grupları	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	63,3%	62,0%	44,6%	47,9%	63,2%	25,4%
Gazete-İlan vb	27,4%	35,7%	35,4%	23,6%	27,8%	14,1%
İnternet-Sosyal Medya	22,8%	21,0%	22,7%	26,5%	33,8%	32,6%
İŞKUR aracılığıyla	62,2%	58,8%	71,4%	70,9%	66,5%	72,3%
Özel İstihdam Büroları	4,9%	0,4%	2,2%	5,2%	2,7%	25,8%
KAYSERİ	**49,3%**	**26,8%**	**26,2%**	**67,2%**	**7,8%**	**25,4%**

Kaynak: 2015 İPA

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Bürolarının en az tercih edilen kanal olduğu göze çarpmaktadır.

Kayseri' de açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 25+ yaştaki firmalar, ikinci sırada 10-14 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 15-19 yaş arası firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş arasındaki firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak gazete-ilan vb.'ni tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 5-9 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş arası firmalardadır.

Tablo 32: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	KAYSERİ			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	83,9%	7,7%	8,4%	65,20%	13,30%	21,50%
Gazete-İlan vb.	75,2%	8,8%	16,0%	63,10%	12,30%	24,60%
İnternet-Sosyal Medya	55,8%	25,2%	19,0%	65,40%	15,10%	19,50%
İŞKUR aracılığıyla	78,5%	10,3%	11,3%	70,40%	12,30%	17,30%
Özel İstihdam Büroları	27,7%	69,2%	3,1%	56,70%	21,60%	21,70%

Kaynak: 2015 İPA

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Kayseri ili benzerlik göstermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kayseri' de arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 33: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	KAYSERİ			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	51,9%	52,3%	41,0%	19,10%	46,40%	34,40%
Gazete-İlan vb.	22,0%	30,2%	19,8%	16,00%	44,00%	40,00%
İnternet-Sosyal Medya	23,8%	23,9%	32,6%	14,60%	38,60%	46,80%
İŞKUR	68,5%	66,9%	67,5%	16,50%	48,10%	35,40%
Özel İstihdam Büroları	4,5%	3,5%	19,7%	13,40%	28,20%	58,40%
TOPLAM	**7,0%**	**66,7%**	**26,4%**	**17,80%**	**45,10%**	**37,20%**

Kaynak: 2015 İPA

Açık iş arama kanalı olarak ilimiz Kayseri de bayan eleman bulmak için en fazla kullanılan kanal İŞKUR olarak karşımıza çıkmıştır. Aynı yönde Türkiye geneline bakıldığında ise en yüksek oranın akraba-eş dost kanalı olduğu görülmektedir. Erkek eleman arayan firmaların tercihi Kayseri de yine %66,9 ile İŞKUR olmuştur. Türkiye geneline bakıldığında da yine en çok tercih edilen kanalın İŞKUR olduğu görülmektedir. Cinsiyet tercihi için fark etmez şeklinde görüş bildirenler arasında ise Kayseri de en fazla yine İŞKUR, Türkiye genelinde ise özel istihdam büroları kanalının tercih edildiği görülmektedir. Buradan şu sonuca ulaşabiliriz ki artık cinsiyete dayalı eleman arayan firmaların büyük bir çoğunluğu İŞKUR'u eleman temini konusunda en güvenilir ve sağlam kaynak olarak görmektedir.

Tablo 34: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

ARAMA KANALI	KADIN	ERKEK	FARK ETMEZ	GENEL TOPLAM
Akraba-Eş Dost	55,00%	42,72%	31,32%	39,2%
Gazete-İlan vb	30,00%	23,42%	6,59%	17,8%
İnternet-Sosyal Medya	10,00%	30,70%	28,57%	29,2%
İŞKUR aracılığıyla	80,00%	76,90%	71,43%	75,1%
Özel İstihdam Büroları	5,00%	7,59%	30,77%	15,6%
Genel Toplam	100,00%	100,00%	100,00%	100,0%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' deki açık işlerin yüzde 67,1'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 391'inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; cinsiyet tercihi yapan ve yapmayan tüm firmaların eleman arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Erkek eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%76,9) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%42,7), internet-sosyal medya (%30,7), gazete-ilan vb. (%23,4) ve özel istihdam bürolarını (%7,5) tercih ettikleri görülmektedir. Kadın eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%80) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%55), gazete-ilan vb.(%30), internet-sosyal medya (%10), ve özel istihdam bürolarını(%5) tercih ettikleri görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinden açık iş bildirirken cinsiyet tercihi belirtmeyen firmaların ise İŞKUR (%71,4) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%31,3), özel istihdam büroları (%30,7), internet sosyal medya (%28,5) ve gazete-ilan vb.(%6,5) tercih ettikleri görülmektedir.

İlimiz Kayseri' de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; Kayseri geneli açık işlerin aranma kanalları ile büyük oranda benzerlik arz etmektedir.

Tablo 35: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	50%	48%	47%	48%
Gazete-İlan vb	10%	18%	22%	19%
İnternet-Sosyal Medya	0%	12%	63%	28%
İŞKUR aracılığıyla	60%	74%	70%	72%
Özel İstihdam Büroları	0%	0%	3%	1%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' deki açık işlerin yüzde 9,3'ü part-time çalışanı olan işyerlerindedir. Kayseri geneli işyerlerinin (İPA uygulanan) yüzde 5,4'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Kayseri genelinde açık iş arama kanallarından en fazla İŞKUR kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerlerinin en az tercih ettiği kanal ise Özel İstihdam Büroları olmuştur.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; cinsiyet tercihi yapan ve yapmayan tüm firmaların eleman arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Erkek eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%74) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%48), internet-sosyal medya (%12), ve gazete-ilan vb. (%18) tercih ettikleri görülmektedir. Özel istihdam bürolarının ise kadın veya erkek ayrımı yapmadıkları görülmüştür. Arama Kanallarından Kadın eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%60) tercihinden sonra akraba-eş dost (%50) ve gazete-ilan ve benzerlerini (%10) tercih ettikleri internet – sosyal medya ve özel istihdam bürolarını ise tercih etmedikleri görülmüştür.

İlimiz Kayseri' de Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin açık işlerini arama kanalları; Kayseri geneli açık işlerin aranma kanalları ile ilk iki tercih bazında benzerlik göstermekte diğer açılardan ise farklılık göstermektedir.

Tablo 36: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	40,4%	47,4%	16,3%	39,3%
Gazete-İlan vb	20,2%	31,4%	18,0%	27,5%
İnternet-Sosyal Medya	36,5%	27,1%	40,4%	30,9%
İŞKUR aracılığıyla	54,9%	71,2%	81,1%	72,9%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	4,6%	37,4%	12,5%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' deki açık işlerin yüzde 53'ü İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 20,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Kayseri genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; cinsiyet tercihi yapan ve yapmayan tüm firmaların eleman arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir.

Erkek eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%71,2) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%47,4), gazete-ilan vb. (%31,4), internet-sosyal medya (%27,1) ve özel istihdam büroları (%4,6) kanallarını tercih ettikleri görülmektedir.

Kadın eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%54,9) tercihinden sonra akraba-eş dost (%40,4), internet – sosyal medya (%36,5) ve gazete-ilan ve benzerlerini (%20,2) tercih ettikleri görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinin özel istihdam bürolarını ise tercih etmedikleri görülmüştür.

Tablo 37: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İş Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan			Hizmetlerden Faydalanmayan		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	50%	50%	27%	63%	71%	97%
Gazete-İlan vb	19%	28%	17%	46%	46%	32%
İnternet-Sosyal Medya	26%	25%	37%	9%	19%	16%
İŞKUR aracılığıyla	72%	72%	82%	44%	27%	9%
Özel İstihdam Büroları	4%	3%	25%	9%	4%	0%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' deki açık işlerin yüzde 82'si daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; cinsiyet tercihi yapan ve yapmayan tüm firmaların eleman arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerlerinden, erkek eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%72) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%50), gazete-ilan vb. (%28), internet-sosyal medya (%25) ve özel istihdam büroları (%3) kanallarını tercih ettikleri görülmektedir. Aynı kapsamda kadın eleman ihtiyacı bildiren firmaların İŞKUR (%72) tercihinden sonra sırasıyla; akraba-eş dost (%50), internet-sosyal medya (%26), gazete-ilan vb. (%18) ve özel istihdam büroları (%4) kanallarını tercih ettikleri görülmektedir.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanmayan işyerleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; cinsiyet tercihi yapmayan tüm firmaların eleman arama kanalı olarak en fazla akraba-eş dost kanalını tercih ettiği görülmektedir. Bunu sırasıyla; gazete ilanı vb. (%32), internet-sosyal medya (%16) ve İŞKUR (%9) kanalını tercih ettikleri özel istihdam bürolarını ise kullanmadıkları gözlemlenmiştir.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanmayan işyerlerinden, erkek eleman ihtiyacı bildiren firmaların akraba –eş dost kanalı (%71) tercihinden sonra sırasıyla; gazete-ilan vb. (%46), İŞKUR (%27), internet-sosyal medya (%19) ve özel istihdam büroları (%4) kanallarını tercih ettikleri görülmektedir. Aynı kapsamda kadın eleman ihtiyacı bildiren firmaların akraba –eş dost kanalı (%63) tercihinden sonra sırasıyla; gazete-ilan vb. (%46), İŞKUR (%44), internet-sosyal medya (%9) ve özel istihdam büroları (%9) kanallarını tercih ettikleri görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Kayseri' de 1.364 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi, Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil gelmektedir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; cinsiyet tercihini fark etmez olarak belirten tüm firmaların eleman taleplerinde öncelikli olarak fiziki ve bedensel yeterlilik seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu tercihi sırasıyla; Proje Tabanlı Çalışma, Yabancı Dil, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar kullanımı, Satış ve Pazarlama Becerisi, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe başlıkları izlemektedir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişki değerlendirmesinde eleman tercihini erkek şeklinde belirten firmaların eleman taleplerinde öncelikli olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu tercihi sırasıyla; Yabancı Dil, Satış ve Pazarlama Becerisi, Proje Tabanlı Çalışma, Bilgisayar kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Takım Çalışması ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik başlıkları izlemektedir. Tercihini kadın şeklinde belirten firmaların eleman taleplerinde ise öncelikli olarak yine Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe seçeneğini tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Bu tercihi sırasıyla; Yabancı Dil, Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Takım Çalışması, Bilgisayar kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik başlıkları izlemektedir.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında genel olarak tüm sektörlerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisinin ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe öne çıkan beceri, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe öne çıkan beceri, İletişim ve İfade Yeteneği; İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe ise öne çıkan beceri, İletişim ve İfade Yeteneği olarak karşımıza çıkmıştır.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ve yöneticiler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak gerçekleşmiştir. Nitelik gerektirmeyen meslekler ve hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında en çok aranan beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak gerçekleşmiştir. Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan ELEMANLAR meslek gruplarında ise en fazla istenilen beceri beklendiği üzere bilgisayar kullanımı olarak karşımıza çıkmıştır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen ilk üç beceri sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli mesleki teknik bilgi ve

tecrübe, iletişim ve ifade yeteneği olmuştur. En az aranan beceri ise yabancı dil ve proje tabanlı çalışma olarak ortaya çıkmıştır.

En fazla açık iş olan beden işçisi mesleğinde sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, iletişim ve ifade yeteneği ile takım çalışması en fazla arana becerilerden olmuştur.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istendiği görülmektedir. İŞKUR aracılığı ile eleman arayan firmaların büyükten küçüğe doğru beceri beklenti sırası; Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar kullanımı, Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil şeklinde gerçekleşmiştir. Akraba-eş dost, Gazete-İlan vb, İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman arayan firmaların beceri beklenti sırası ise çok küçük farklarla; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar kullanımı, Satış ve Pazarlama Becerisi, Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil olarak gerçekleşmiştir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 76,9'unun 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. İlimiz Kayseri' deki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 gün, 31-89 gün ve 90+ günlük arama sürelerinin her üçünde de becerilerde ilk beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Grafik 14: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

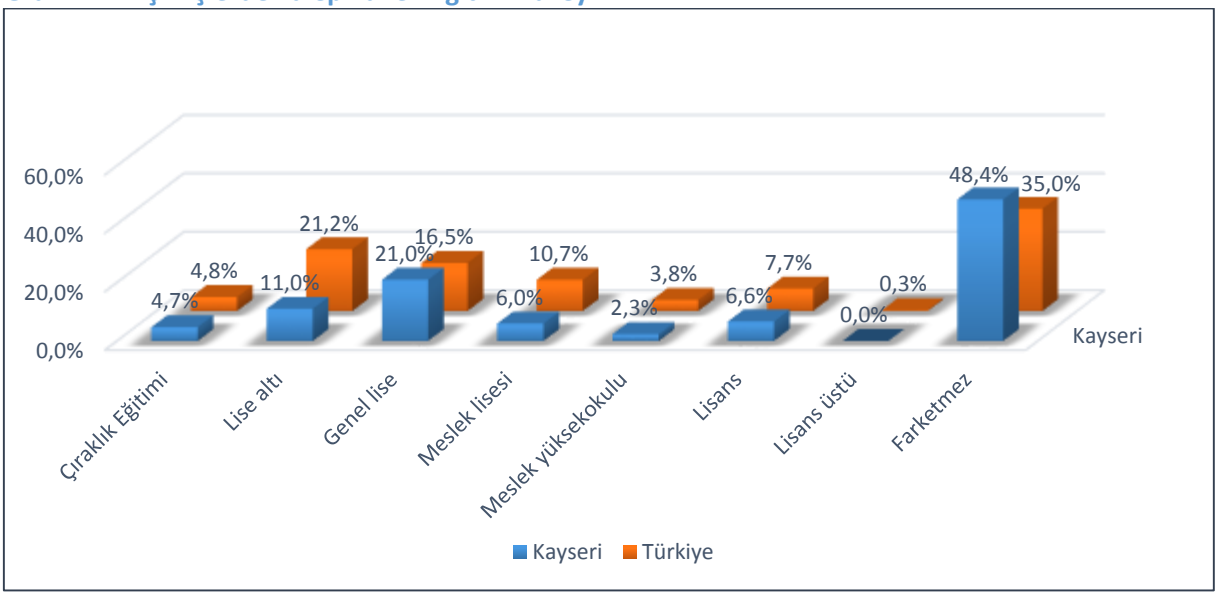

Kaynak: 2015 İPA

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Kayseri' de açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Kayseri' de açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Kayseri ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Kayseri' de ise Lisans, Meslek Lisesi, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde gerçekleşmiştir. Kayseri ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneli ile hemen hemen eşit seviyededir.

Hem Türkiye genelinde hem de Kayseri' de en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "biz işyerinde eğitiriz" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir. Dikkat çekici başka bir nokta ise İlimiz Kayseri' de lisansüstü eğitim seviyesinde hiçbir eleman talebinin olmayışıdır.

Tablo 38: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez
Çıraklık Eğitimi	14,9%	5,1%	0,9%
Lise altı	5,4%	12,6%	8,4%
Genel lise	18,5%	12,4%	43,3%
Meslek lisesi	4,4%	8,0%	1,2%
Meslek yüksekokulu	2,2%	1,2%	5,2%
Lisans	12,4%	5,7%	7,6%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	42,2%	55,0%	33,6%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' de eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi olarak en yüksek oran da fark etmezdir.

Tablodan görülebileceği gibi cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi sırasıyla; %42,2 fark etmez, %18,5 genel lise, %14,9 çıraklık eğitim, %12,4 lisans, %5,4 lise altı, %4,4 meslek lisesi, %2,2 ise MYO olarak gerçekleşmiştir. Cinsiyet tercihi olarak erkek belirtilen açık işlerde ise sıralama; %55 fark etmez, %12,6 lise altı, %12,4 genel lise, % 8 meslek lisesi, %5,7 lisans, %5,1 çıraklık eğitim, %1,2 ise MYO olarak gerçekleşmiştir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha düşüktür.

Tablo 39: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	MYO	Lisans	Lisans üstü	Farketmez
İmalat	7,3%	10,9%	11,1%	6,4%	1,6%	3%	0,0%	59,2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,3%	17,8%	38,1%	2,2%	3,5%	3%	0,0%	34,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	3,4%	41,4%	8,0%	2,3%	40%	0,0%	4,6%
İnşaat	0,0%	7,3%	6,1%	12,2%	4,9%	13%	0,0%	56,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	79,6%	9,3%	0,0%	0%	0,0%	11,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	15,4%	30,8%	0,0%	0,0%	0%	0,0%	53,8%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	30,8%	23,1%	0,0%	7,7%	0%	0,0%	38,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	28,6%	29%	0,0%	28,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0%	0,0%	100%
Eğitim	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	40%	0,0%	40,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0%	0,0%	100%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%
KAYSERİ	**4,7%**	**11,0%**	**21,0%**	**6,0%**	**2,3%**	**7%**	**0,0%**	**48,4%**

Kaynak: 2015 İPA

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde madencilik ve taş ocakçılığı, diğer hizmet faaliyetleri, imalat, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, idari ve destek hizmet faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe genel lise, gayrimenkul faaliyetleri sektöründe eğitimi düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksek okulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	5,9%	13,6%	16,7%	6,2%	0,2%	0,0%	0,0%	57,3%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	2,0%	7,7%	16,7%	8,1%	0,0%	0,0%	0,0%	65,5%
Hizmet ve satış elemanları	3,2%	14,0%	47,2%	1,8%	1,4%	0,5%	0,0%	32,0%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	11,1%	16,8%	2,3%	4,9%	0,0%	0,0%	0,0%	64,9%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	1,2%	0,0%	21,1%	15,8%	15,7%	22,9%	0,0%	23,3%
Profesyonel meslek mensupları	1,4%	0,0%	3,0%	1,5%	9,9%	79,9%	0,0%	4,3%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	1,8%	5,7%	54,3%	3,8%	9,6%	17,2%	0,0%	7,6%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%
TOPLAM	**4,7%**	**11,0%**	**21,0%**	**6,0%**	**2,3%**	**6,6%**	**0,0%**	**48,4%**

Kaynak: 2015 İPA

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; nitelik gerektirmeyen meslekler, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve

montajcılar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi ise genel lise olarak belirtilmiştir. Profesyonel meslek mensupları meslek grubunda ise Lisans mezunu talebi ön plandadır.

Tablo 41: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Farketmez	60,7%	37,1%	19,6%	63,2%	2,2%
Genel lise	28,4%	6,8%	36,5%	79,9%	14,3%
Lise altı	43,5%	28,5%	18,5%	89,0%	0,0%
Lisans	37,8%	21,6%	55,0%	25,3%	49,2%
Meslek lisesi	39,2%	27,7%	25,4%	84,7%	2,5%
Çıraklık Eğitimi	58,4%	3,2%	22,1%	52,1%	1,6%
Meslek yüksekokulu	67,1%	46,8%	33,7%	37,1%	12,8%
KAYSERİ	**49,3%**	**26,8%**	**26,2%**	**67,2%**	**7,8%**

Kaynak: 2015 İPA

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin meslek lisesi, genel lise ve lise altı belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Lisans eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Özel istihdam büroları ve internet-sosyal medya aracılığıyla aramaktadır. Çıraklık eğitimi ve meslek yüksekokulu eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Kayseri genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Tablo 42: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	80,7%	8,8%	10,5%
Genel lise	69,9%	18,6%	11,5%
Lise altı	92,3%	5,5%	2,2%
Lisans	47,2%	43,6%	9,2%
Meslek lisesi	71,7%	2,6%	25,7%
Çıraklık Eğitimi	87,1%	0,0%	12,9%
Meslek yüksekokulu	69,5%	20,0%	10,5%
Toplam	77,0%	12,3%	10,7%

Kaynak: 2015 İPA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır. Kayseri' de bütün eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilmektedir. Sadece lisans eğitim düzeyinde 31-89 gün içinde temin edilme oranı birbirine yakındır. Tablo 42

değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Tablo 43: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

SEKTÖR	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	0,0%	33,3%
İmalat	82,1%	6,5%	11,4%
İnşaat	73,2%	1,2%	25,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	85,7%	14,3%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	19,5%	75,9%	4,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	59,3%	3,7%	37,0%
Eğitim	40%	40%	20%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	57,1%	28,6%	14,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	100%	0,0%	0,0%
GENEL TOPLAM	**77%**	**12,3%**	**10,7%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve eğitim sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü 90 gün ve üzeri süreyle açık iş aramaktadır.

Tablo 44: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	83,2%	7,8%	8,9%
5-9	85,0%	8,5%	6,5%
10-14	69,5%	9,5%	21,0%
15-19	84,5%	2,6%	12,9%
20-24	70,8%	17,0%	12,2%
25+	67,8%	27,5%	4,7%
KAYSERİ	**77,0%**	**12,3%**	**10,7%**

Kaynak: 2015 İPA

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 85'ini 0-30, yüzde 8,5'ini 31-89, yüzde 6,5'ini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. İşyeri yaşına göre firmaların hepsi ihtiyacının büyük bölümünü 0-30 gün aradığı tespit edilmiştir. Yaş gruplarına göre 0-30 gün arananların arasında en düşük oran yüzde 67,8 ile 25+ işyerleri olduğu görülmüştür.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grupları	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	45,6%	9,6%	44,8%
Hizmet ve satış elemanları	73,1%	20,6%	6,3%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	89,0%	4,5%	6,5%
Profesyonel meslek mensupları	51,9%	40,8%	7,3%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	78,8%	11,0%	10,2%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	74,6%	17,3%	8,1%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	80,9%	2,9%	16,2%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**77,0%**	**12,3%**	**10,7%**

Kaynak: 2015 İPA

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun yöneticiler ve nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise yöneticiler meslek grubudur.

Kayseri ilindeki işyerlerinin yüzde 30,3'ü eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Kayseri ili Türkiye geneline göre işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta daha çok sıkıntı çekmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Kayseri ilindeki işyerlerinin yüzde 30'3 ü eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Kayseri ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 15: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

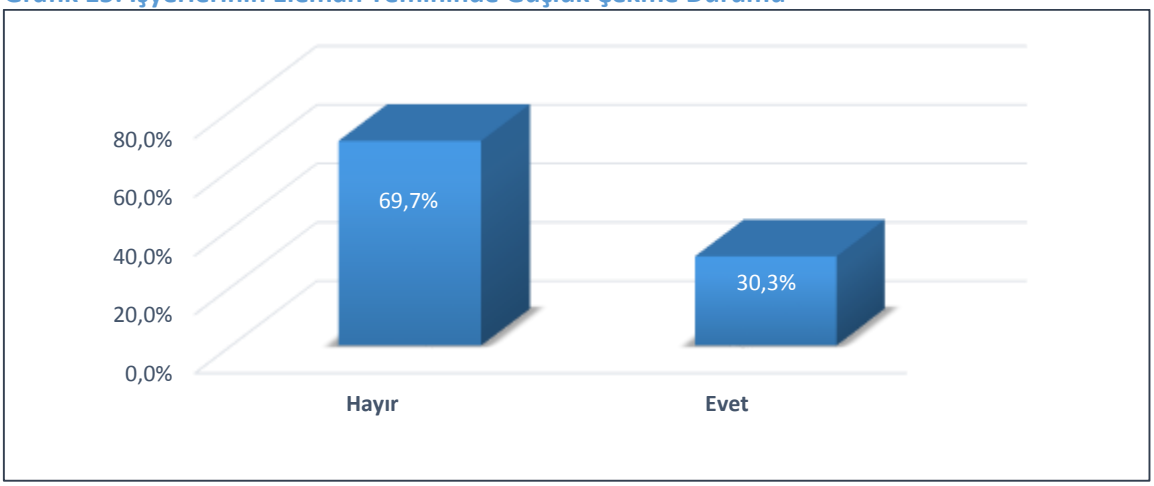

Kaynak: 2015 İPA

İşyerlerinin yüzde 30,3'ünün aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Kayseri ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	9	26,7%	32	7	23,3%
İmalat	984	593	60,3%	935	434	46,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	2	33,3%	6	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	2	50%	2	0	0,0%
İnşaat	689	157	22,8%	629	86	13,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	704	254	36%	659	190	28,8%
Ulaştırma ve depolama	148	38	25,5%	138	32	23%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	102	45	44%	95	31	33%
Bilgi ve iletişim	18	7	37,5%	16	5	31,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	23	5	21,7%	22	3	13,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	14	1	10%	13	4	30,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	134	38	28,6%	123	44	36%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	13	15,2%	78	9	11%
Eğitim	102	20	19,4%	93	20	21,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	63	28	45%	57	17	30,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	4	36,4%	11	2	18,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	13	22,8%	40	10	25,6%

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri imalat sektöründedir. Bu sektörü sırası ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektörleri izlemektedir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. İmalat sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 46,5'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 284 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden 1.229 işyeri bu yıl 335 düşerek 894 işyeri olmuştur. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 4 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Kayseri' deki işyerlerinin yüzde 42'sinin eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin yaklaşık her 2 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 8 puanlık bir azalışla yüzde 34 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında azalışın

olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 3 orana karşılık 26 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde 2014 yılında yüzde 50 iken 2015 yılında sıfıra düşmüştür. Daha sonra sırayı Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü almaktadır. İşyeri sayısında aynı olan söz konusu sektörde 2014 yılında yüzde 33,3 iken 2015 yılında sıfıra düşmüştür.

Kayseri' de 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde **894** kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 47: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

MESLEK GRUBU	TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN KİŞİ SAYISI	AÇIK İŞ ELEMAN SAYISI
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	95	55
Hizmet ve satış elemanları	440	228
Nitelik gerektirmeyen meslekler	190	254
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1	0
Profesyonel meslek mensupları	204	72
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.573	482
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	237	93
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	609	178
Yöneticiler	1	1
GENEL TOPLAM	3.349	1.364

Kaynak: 2015 İPA

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 47'lik pay ve 1.573 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 18,2'lik pay ve 609 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 13,1'lik pay ve 440 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Nitelik gerektirmeyen meslekler, Hizmet ve satış elemanları ve Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda sıralama söz konusudur.

Nitelik gerektirmeyen mesleklerde elemen temininde güçlük çekilme durumunun açık işlere göre düşük olması bir kez daha mesleki ve teknik eğitimin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Kayseri ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 16: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

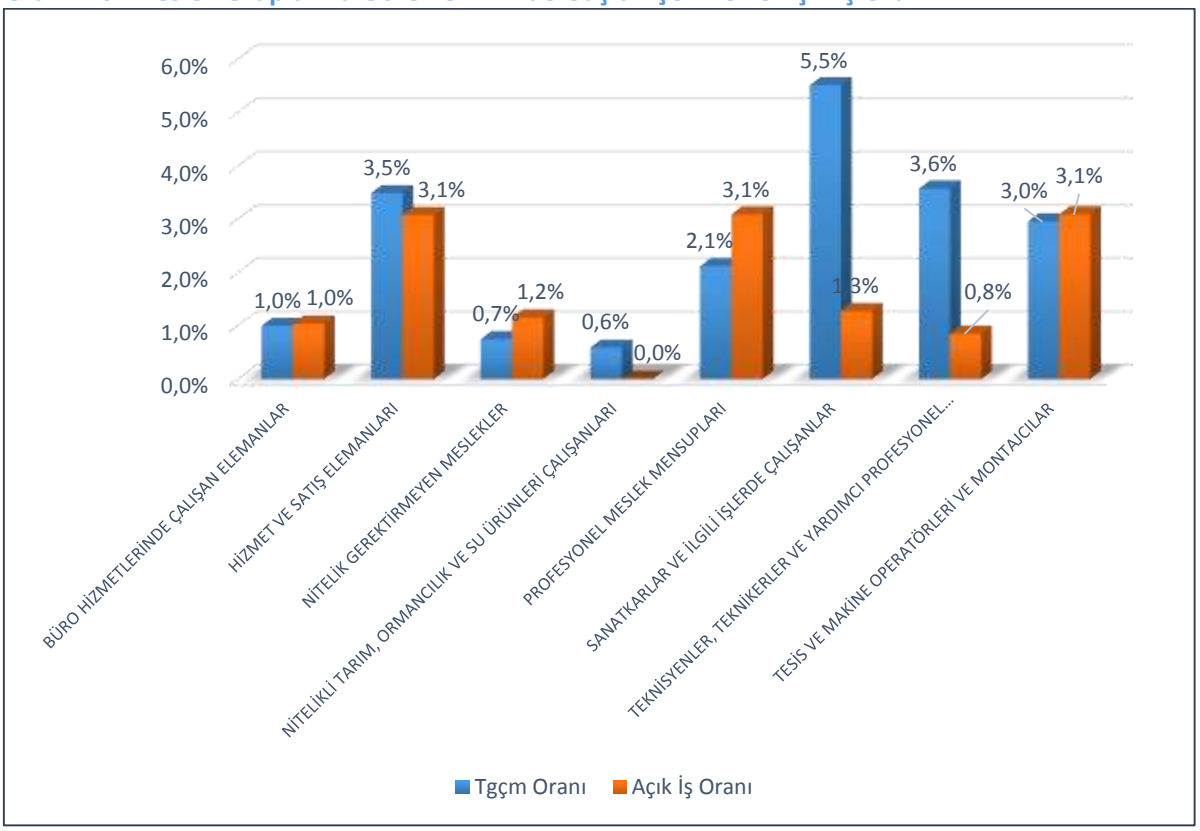

Kaynak: 2015 İPA

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Kayseri' de sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 5,5'inin temininde güçlük çekilmektedir. İkinci sırayı yüzde 3,6 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu ve yüzde 3,5 ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları almaktadır.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Kayseri' de eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 48: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

MESLEK	Dağılım
Mobilya döşeme işçisi	9,4%
Mobilyacı	6,2%
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	4,7%
Terzi	4,7%
Beden işçisi (genel)	3,1%
Metal mamuller montaj işçisi	2,8%
Şoför-yük taşıma	2,3%
Pres tezgahı operatörü (kesim)	2,3%
Pazarlamacı	1,8%
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	1,7%
Mermer işçisi	1,6%
Ahşap mobilya imalatçısı	1,6%
Elektrikçi (genel)	1,5%
Garson (servis elemanı)	1,4%
Tel çekme işçisi (makine ile)	0,8%
KAYSERİ	100%

Kaynak: 2015 İPA

Mobilya Döşeme İşçisi mesleği yüzde 9,4'lük payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan dördüncü meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 6 tanesi ortaktır. Mobilya Döşeme İşçisi, Mobilyacı, Argon Kaynakçısı, Terzi, Beden İşçisi ve Pazarlamacı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Kayseri işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 17: Yıllara Göre Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

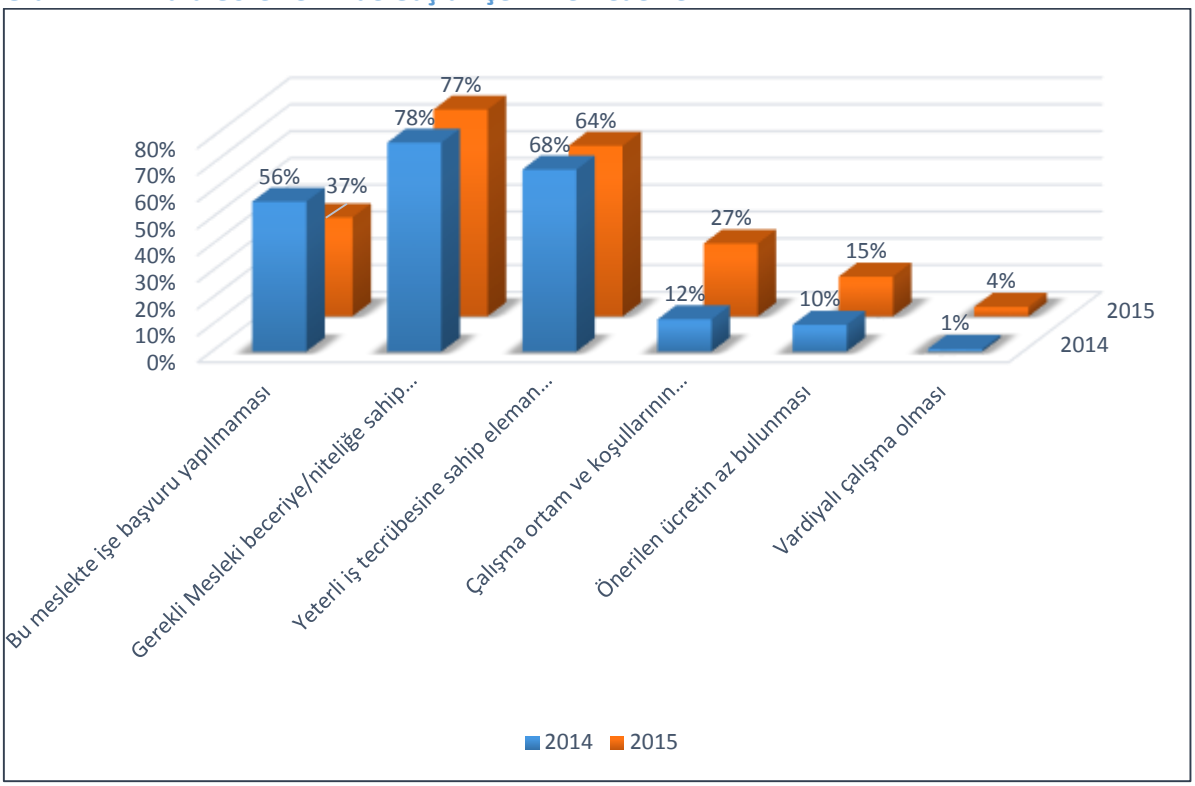

Kaynak: 2015 İPA

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 56'sı söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 19 puanlık bir azalışla yüzde 37 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 1 puanlık azalışla yüzde 77 ile işveren tarafından işaretlenen "Gerekli Mesleki Beceriye Sahip Eleman Bulunamaması" ve 4 puanlık azalışla yüzde 64 işveren tarafından işaretlenen "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleridir.

Grafik 18 Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

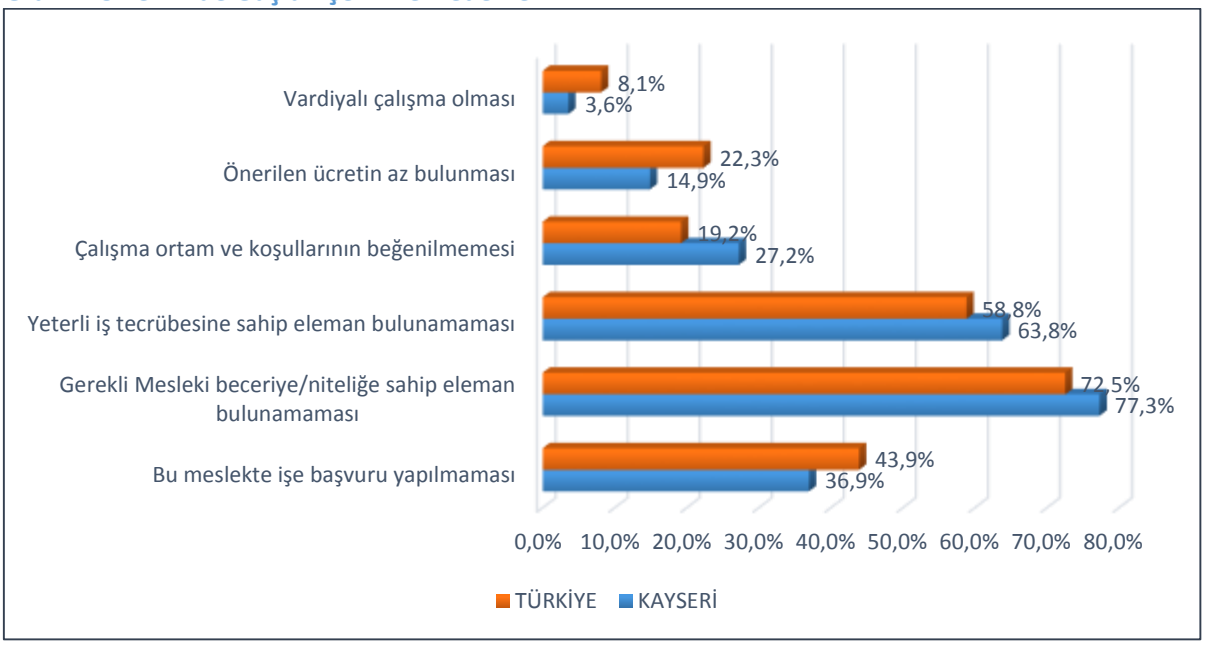

Kaynak: 2015 İPA

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Kayseri ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Kayseri' de işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Kayseri'yi Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 7,4 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması" , ikincisi de 7 puanlık farkla "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Kayseri' deki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Tablo 49: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	44%	80%	66%	40%	18%	0%
MOBİLYACI	65%	81%	80%	61%	1%	0%
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	29%	83%	78%	35%	28%	0%
TERZİ	51%	85%	65%	50%	17%	0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	36%	35%	17%	21%	13%	20%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	33%	100%	62%	23%	23%	0%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	76%	40%	78%	30%	9%	0%
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	47%	81%	53%	33%	26%	0%
PAZARLAMACI	22%	83%	68%	22%	20%	0%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	33%	76%	62%	16%	5%	2%
MERMER İŞÇİSİ	4%	100%	98%	4%	0%	0%
AHŞAP MOBİLYA İMALATÇISI	48%	88%	63%	42%	25%	0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	34%	70%	60%	0%	4%	0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	44%	47%	42%	16%	0%	0%
SATIŞ DANIŞMANI	9%	71%	48%	35%	3%	0%
İNŞAAT USTASI	94%	100%	97%	91%	91%	0%
KABLO İMAL MAKİNESİ OPERATÖRÜ	0%	100%	14%	0%	0%	0%
AHŞAP BOYAMACI	18%	65%	94%	38%	18%	0%
MUHASEBECİ	6%	88%	79%	3%	6%	3%
TEL ÇEKME İŞÇİSİ (MAKİNE İLE)	0%	100%	100%	100%	0%	93%

*Kaynak: İPA 2015 *Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.*

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan mobilya döşeme işçisi mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır.

Bununla birlikte mobilyacı, argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı), terzi mesleklerinde eleman bulunamaması da "Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" sonucuna bağlanmıştır. Bu duruma arz kaynaklı sorun da diyebiliriz. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Genel olarak tablonun değerlendirmesini yaptığımızda ise şu sonuca ulaşabiliriz ki; eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki sorunu çözmek adına açılacak iş başı eğitim programları ve istihdam garantili mesleki eğitim kursları sıkıntıyı büyük oranda giderecektir.

Tablo 50: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	60%	40%
Eleman Talebi	43%	57%
İEP	54%	46%
İşveren Danışmanlığı	34%	66%
KÇÖ	60%	40%
Kurs	73%	27%
Mevzuat Danışmanlığı	37%	63%

Kaynak: 2015 İPA

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir.

Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre çalışanlara yönelik eğitim, işbaşı eğitim programları (İEP), kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) ile mesleki eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. İşgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri eleman talebi ve temini, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha fazla faydalanmaktadır.

Farklılaşmanın belirgin olduğu bir hizmet ise İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Kurs hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir

Tablo 51: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	4	6
İmalat	74	80	154
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	2
İnşaat	9	13	22
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	42	59	101
Ulaştırma ve depolama	7	6	13
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17	21	38
Bilgi ve iletişim	2	2	4
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	17	21
Eğitim	0	4	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	10	19
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	1
Diğer hizmet faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	**171**	**220**	**391**

Kaynak: 2015 İPA

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; İmalat sektörü ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin büyük bir çoğunluğu eleman temininde güçlük çekmektedir. Bunun yansıra eleman temininde güçlük çekmediğini belirtilen sektörlerde bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla Gayrimenkul faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetle ile kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri sektörleridir.

Grafik 19: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: 2015 İPA

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 19,5'tir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Tablo 52: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	5	7
İmalat	236	224	460
İnşaat	8	9	16
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	39	61	100
Ulaştırma ve depolama	3	8	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0	1
Diğer hizmet faaliyetleri	2	0	2
Genel Toplam	**295**	**308**	**603**

Kaynak: 2015 İPA

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İmalat sektöründen 460 işyerinden 236 işyeri TGÇM' lere evet cevabı vermiştir. Bu da ihracat yapan imalat sektöründe her iki işyerinden biri temininde güçlük çekilen mesleklerden mustarip

olduğunu göstermektedir. Eleman temininde yaşanan bu sıkıntı nedeniyle de ihracatta zorlandıkları ve hatta iş kayıplarına uğradıkları da aşikârdır.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 20: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

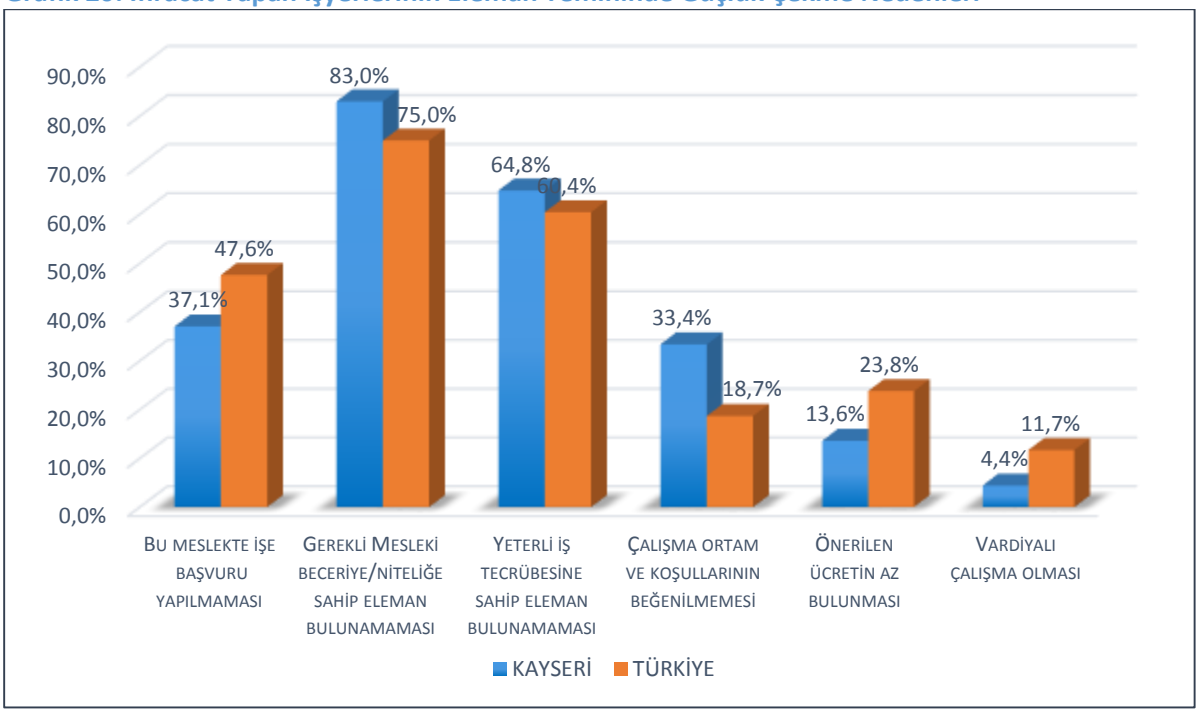

Kaynak: 2015 İPA

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Kayseri ili sıralaması birbirine yakındır.

Tablo 53: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Hayır	TGÇM Evet	Genel Toplam
İmalat	26	15	41
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	1
İnşaat	7	4	11
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	13	16	30
Ulaştırma ve depolama	6	9	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	6	13
Bilgi ve iletişim	0	2	2
Gayrimenkul faaliyetleri	0	1	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	4	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	7	10
Eğitim	5	14	20
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	7	11
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	1
Diğer hizmet faaliyetleri	0	3	3
Genel Toplam	**79**	**92**	**171**

Kaynak: 2015 İPA

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan toplam 171 işyerinden 92 işyeri temininde güçlük çekilen meslek var der iken, 79 işyeri ise bunun tam tersi hayır olarak cevap vermiştir.

Grafik 21: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

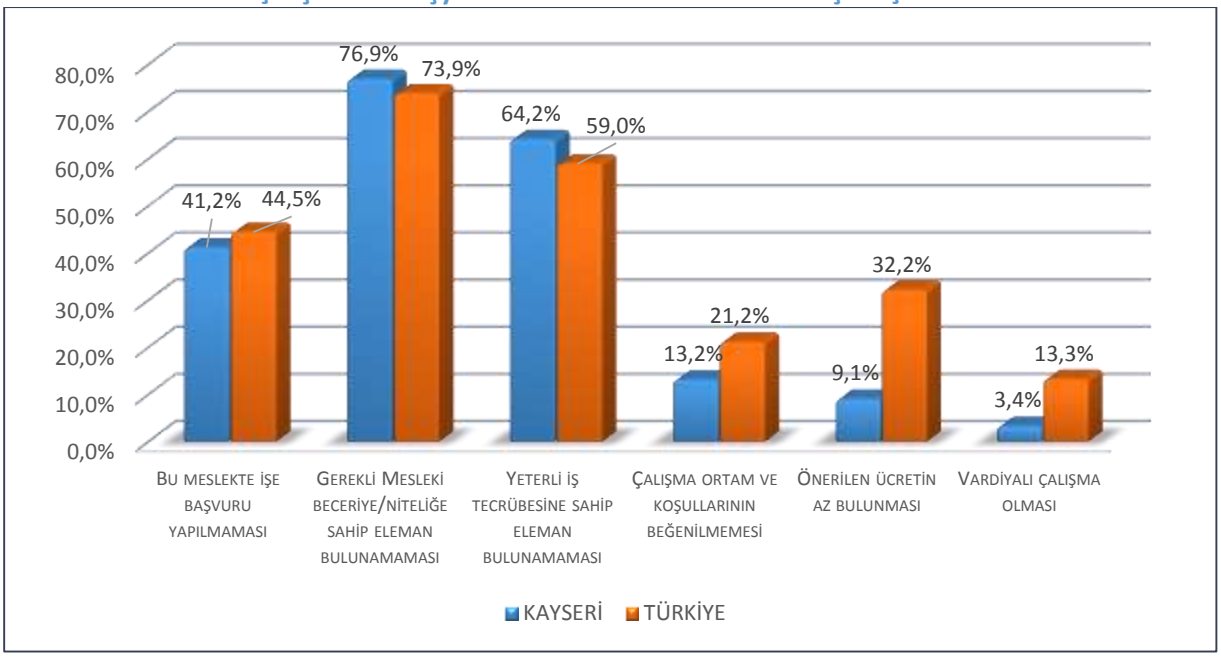

Kaynak: 2015 İPA

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük

çekilme nedenlerinin Kayseri ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Kayseri ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Part-time çalışan istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için problem teşkil etmemektedir.

İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıt vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 54: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İŞYERİNİN ÇALIŞMA BİÇİMİ	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,3%
İhracat Yapan İşyerleri	3,8%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	3,8%
Genel Toplam	**4,3%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri' de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,3 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,8, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 3,8 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,3'dür. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini arttırma eğilimindedirler.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Kayseri' de yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Kayseri, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Yapılan değerlendirmelerde nitelikli eleman bulunamama sebeplerinin içerisinde iş arayanların iş beğenmeme oranının çok üst seviyede olduğu görülmektedir, buda işverenlerin eleman temininde güçlük çekmelerine neden olmaktadır. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri alma yönünde çalışma yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 55: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim
Madencilik ve taş ocakçılığı	230	18%
İnşaat	1.507	14%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	115	6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	30	6%
Ulaştırma ve depolama	208	5%
İmalat	2.112	4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	512	3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	45	3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	187	2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	56	1%
Gayrimenkul faaliyetleri	5	1%
Diğer hizmet faaliyetleri	6	1%

Kaynak: 2015 İPA

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizdeki işverenlere 30 Nisan 2016 itibariyle mevcut istihdam artış ve azalış beklentileri sorulmuştur.

İstihdam beklentilerine sektörel olarak bakıldığında en fazla %18 oranında Madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetleri sektöründe artış beklenmektedir. En az ise %1 oranında Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe artış beklenmektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. KAYSERİ ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde hemen her meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 56: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.717	6,0%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	1.386	5,4%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.068	5,2%
Hizmet ve satış elemanları	421	3,3%
Profesyonel meslek mensupları	151	1,6%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	102	1,1%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	176	2,6%
Yöneticiler	1	0,0%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	**5020**	**4,3%**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre herhangi bir meslek grubunda istihdam azalışı beklenmemektedir. 30 Nisan 2016 itibariyle meslek grupları içerisinde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu ilk üç meslek grubu %6,0 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar; %5,4 ile Nitelik gerektirmeyen meslekler ve %5,2 ile Tesisi ve makine operatörleri ve montajcıları mesleğinde çalışanlar olduğu görülmektedir.

En düşük artışın beklendiği yöneticiler meslek grubunda ise 1 kişilik artış görülmektedir. Ayrıca Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye geneline bakıldığında ise Kayseri ilinde olduğu gibi en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra Nitelik gerektirmeyen meslekler ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar gelmektedir.

Tablo 57: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden işçisi (genel)	Soğuk demirci
Beden işçisi (inşaat)	Satış danışmanı
Mobilya döşeme işçisi	Beden işçisi-bina inşaatı
Metal mamuller montaj işçisi	Şoför-yük taşıma
Mobilyacı	Yemek dağıtım elemanı (kepçeci)
Tır-çekici şoförü	Plastik mamuller imal işçisi
Sıvacı	Montajcı (kurgucu)
Diğer metal işlemcileri	Matematik öğretmeni-ortaöğretim
Ahşap mobilya imalatçısı	Taş duvarcı-inşaat)
Şoför-yük taşıma	Et ve et ürünleri işlemecisi

Kaynak: 2015 İPA

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde Beden işçisi (genel) , Beden işçisi (inşaat) ve Mobilya döşeme işçisi mesleklerinin ilk sıralarda olduğu görülmektedir. Bunun ana sebeplerinden birisinin ise Kayseri ilinde vasıflı eleman teninin zorluğu gelmektedir ki firmalar bu anlamda alınan elemanını eğitimlere tabi tutmak ve

tecrübelendirmek yoluna gitmektedirler. İstihdam azalışı beklenen mesleklere de baktığımızda yine eğitim gerektirmeyen mesleklerin ön planda olduğu görülmektedir. Ancak, eğitim gerektiren mesleklerden Matematik öğretmeni-orta öğretim mesleğinin olması dikkat çekmekte ve düşündürmektedir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır.

Tablo 58: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Beden işçisi (genel)	Beden işçisi (genel)	Garson (servis elemanı)
Metal mamuller montaj işçisi	Mobilya döşeme işçisi	Beden işçisi (genel)
Kablo imal makinesi operatörü	Metal mamuller montaj işçisi	Mobilya döşeme işçisi
Bisküvi imalat işçisi	Diğer metal işlemcileri	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi
Garson (servis elemanı)	Tır-çekici şoförü	Kuruyemiş satış elemanı
Tel çekme işçisi (makine ile)	Ahşap mobilya imalatçısı	Metal mamuller montaj işçisi
Krom kaplama işçisi (elektroliz ile)	Kablo imal makinesi operatörü	Pres tezgahı operatörü (kesim)
Hemşire	Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	Pazarlamacı
Güvenlik görevlisi	Bisküvi imalat işçisi	Satış görevlisi
Beden işçisi (inşaat)	Pres tezgahı operatörü (kesim)	Ağaç biçme makinesi operatörü (hızarcı-keresteci)
Temizlik görevlisi	Mermer işçisi	Kaynakçı (oksijen ve elektrik)
Tarım işçisi (tarla ürünleri)	Mobilyacı	Punta kaynak makinesi işçisi

Kaynak: 2015 İPA

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Beden işçisi (genel) olmasına rağmen vardiyalı çalışma ve ihracat yapılan işyerlerinde de Beden işçisi (genel) mesleği ilk sırayı almaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde farklılık göstererek Garson (servis elemanı) mesleği ilk sırayı almıştır. Genel olarak baktığımızda ise yine beden işçisi (genel) Mobilya döşeme işçisi ve Metal mamüller montaj işçisi meslekleri bu üç grupta da yer aldığı görülmüştür.

Beden işçisi (genel)mesleği yine en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 59: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik ve taş ocakçılığı	26,7%	0,0%	40,0%	33,3%
İmalat	25,5%	1,8%	31,5%	41,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	21,3%	2,4%	30,3%	46,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	17,6%	2,0%	29,8%	50,6%
Ulaştırma ve depolama	14,1%	2,2%	39,2%	44,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,2%	0,0%	20,2%	59,6%
Bilgi ve iletişim	6,3%	0,0%	18,8%	75,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	4,5%	4,5%	22,7%	68,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	15,4%	7,7%	15,4%	61,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16,2%	5,4%	27,9%	50,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17,8%	1,4%	46,6%	34,2%
Eğitim	6,7%	6,7%	33,3%	53,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17,8%	1,8%	26,8%	53,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	36,4%	0,0%	27,3%	36,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	12,8%	2,6%	35,9%	48,7%
Genel Toplam	20,3%	2,2%	30,9%	46,5%

Kaynak: 2015 İPA

Sektörlere göre Kayseri' deki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Kayseri' deki işyerlerinin yaklaşık yüzde 46,5'inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Kayseri' de işyerlerinin yaklaşık yüzde 30,9'u istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. KAYSERİ ilinde her beş işyerinden biri yüzde 20,3 ü geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,2'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Kayseri' deki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Kayseri' de en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 36,4 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor Faaliyetleri sektörü iken en çok azalış Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yüzde 7,7 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Bunun yanı sıra yüzde 75,0 gibi yüksek bir oranda Bilgi ve iletişim faaliyetleri sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da KAYSERİ ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 60: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

SEKTÖRLER	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek	Genel Toplam
İmalat	239	16	294	386	935
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	116	13	196	334	659
İnşaat	134	15	190	289	629
Ulaştırma ve depolama	19	3	54	61	138
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	20	7	34	62	123
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19	0	19	57	95
Eğitim	6	6	31	50	93
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14	1	36	27	78
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10	1	15	31	57
Diğer hizmet faaliyetleri	5	1	14	19	40
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	0	13	11	32
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	1	5	15	22
Bilgi ve iletişim	1	0	3	12	16
Gayrimenkul faaliyetleri	2	1	2	8	13
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	0	3	4	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0	0	6	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0	2	2
KAYSERİ	**599**	**66**	**912**	**1.373**	**2.949**

Kaynak: 2015 İPA

Kayseri ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında İmalat sektöründe istihdam artış beklentisi genellemeye vurulduğunda her 3 işyerinden 'i artış beklediği, azalış beklentisinin yok denecek kadar az olduğu, yine 3 işyerinden 1'i fikrim yok derken geriye kalan kısmının da değişmeyecek beklentileri olduğu görülmektedir.

Artış ve azalış beklentisi olmayan sektör ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleridir.

Genel olarak incelediğimizde ise hemen her sektör azalışı çok az beklerken, artış beklentisi yüksektir. Gelecekle ilgili işgücü piyasasının belirsizliği nedeni ile görüşme yapılan firmaların 3/2 si fikrim yok veya değişmeyecek beklentisi içerisindedirler.

Sektörler içerisinde en fazla artış; İmalat, İnşaat ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri yer almaktadır.

SONUÇ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır.

TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri ili için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir. TÜİK tarafından 2014 ve 2015 yıllarına ait işsizlik oranlarını henüz yayınlanmamıştır.

2015 yılı (Ocak- Haziran arası, 7 aylık dönem) verilerine göre Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuran kişi sayısı 22.448 kişidir, 2015 Ocak – Haziran döneminde 31'i kamu, 17.653'ü ise özel sektörden olmak üzere toplam 17.684 kişilik açık iş ilanı alınmıştır. Alınan açık işlere karşılık aynı dönemde işverenlere yapılan toplam takdim sayısı ise 92.839 olarak gerçekleşmiştir.

2015 Ocak – Haziran döneminde 67 kamu (TYP dâhil), 9.422 özel sektör olmak üzere toplam 9.489 kişi işe yerleştirilmiştir. Aynı dönemde SGK kayıtlarına göre İlimizde özel sektörde 44.422 kişi işe yerleşmiş olup, bu rakam İl Müdürlüğümüzce özel sektörde gerçekleştirilen işe yerleştirme sayısına oranlandığında; özel sektör etkinlik oranımız % 21,18 olarak gerçekleşmiştir.

2015 Ocak – Haziran döneminde Kurumumuz İş ve Meslek Danışmanlığı Faaliyetlerinden toplam 43.944 kişi faydalanmıştır. Bunlardan 10.765'i ile iş arama becerileri, veli toplantıları ve meslek danışmanlığı gibi konularda grup görüşmeleri yapılmıştır. Başvuranlardan 33.179'u ile de bireysel iş ve meslek danışmanlığı görüşmesi yapılmıştır.

2015 Ocak-Haziran döneminde işini kaybeden ve işsizlik sigortasından faydalanmak amacıyla 9.047 kişi başvuruda bulunmuş olup, bunlardan hak eden 6.378 kişiye işsizlik ödeneği bağlanmıştır.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından

2015 yılı 16 Mart-30 Nisan tarihleri arasında Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Kayseri ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Kayseri' deki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2016 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Kayseri'nin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Kayseri' deki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Kayseri düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kayseri' deki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kayseri' de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kayseri ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 3260 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 2949 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 1,364 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kayseri'nin "açık iş oranı" %1,2 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Kayseri' de her 100 kişilik kadronun 98,8'ü dolu 1,2'ı ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 12,1'u, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 8 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yüzde 11 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 21 lise ve dengi eğitimler ve yüzde 6 lise üstü eğitimliler talep edilmektedir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %20,6 ile imalat faaliyetleri sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü %11,7 açık iş oranı ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri ve % 10,2'lik açık iş oranı ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü izlemektedir.

Kayseri' de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilya döşeme işçisi, Bisküvi imalat işçisi, Terzi, Pazarlamacı, Tel çekme işçisi (Makine ile), ve Çağrı merkezi müşteri temsilcisi olduğu tespit edilmiştir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin son 1 yıl içerisinde 3,349 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 30,3'ü eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Mobilyacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı),

Terzi, Beden İşçisi (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Şoför (yük taşıma), Pres tezgah operatörü (kesim), Pazarlamacı, Kaynakçı (oksijen ve elektrik), Mermer işçisi, Ahşap mobilya imalatçısı, Elektrikçi, Garson ve Tel çekme işçisi mesleğidir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle istihdamda 5,302 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Nisan 2015 tarihinde istihdamın net olarak % 4,3 artmasını beklemektedir.

30 Nisan 2016 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursak en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 18 ile Madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetleri, % 14 ile İnşaat faaliyetleri, % 6 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörleri olduğu görülecektir.

Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Mobilya döşeme işçisi, Metal mamuller montaj işçisi, Tır çekici şoförü, Sıvacı, Diğer metal işçileri, Ahşap mobilya imalatçısı ve Şoför(Yük taşıma) meslekleri 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

Genel bir değerlendirme yapacak olursak; Kayseri ili işgücü piyasasında faaliyet gösteren işyerlerinin büyümeye meyilli oldukları görülmektedir. Temininde güçlük çektikleri mesleklerde çalışanları buldukları takdirde ise daha verimli bir çalışma ile büyümenin daha hızlı gerçekleşeceği değerlendirilmektedir. İstikrarın oluşması için istikrarlı işgücü temini şarttır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih.....: Telefonu :

E-Posta.....: İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

2

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çırakhk 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Acık isiniz için asağıdaki seceneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

7

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183

GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097

SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı	2-9 İşyeri Sayısı	Toplam
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı

H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İşgücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ssiz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	32	1.254	6	58	230	0,5%	18,4%
İmalat	935	57.908	820	1.797	2.112	1,4%	3,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	6	910	0	0	0	0,0%	0,0%
İnşaat	629	10.482	89	330	1.507	0,8%	14,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	659	16.779	239	429	512	1,4%	3,1%
Ulaştırma ve Depolama	138	4.251	13	123	208	0,3%	4,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	95	1.910	26	90	115	1,4%	6,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	13	0	0	0	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	16	297	1	16	0	0,4%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	22	284	0	10	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	13	434	1	6	5	0,2%	1,2%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	123	1.694	96	320	45	5,4%	2,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	78	10.753	58	60	187	0,5%	1,7%
Eğitim	93	3.424	5	31	0	0,2%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	57	3.897	7	53	56	0,2%	1,4%
Kültür, Sanat ve Spor	11	538	0	12	30	0,0%	5,6%
Diğer Hizmetler	40	778	2	15	6	0,3%	0,8%
Genel Toplam	**2.949**	**115.546**	**1.364**	3349	5014	**1,2%**	**4,3%**

Kaynak: 2015 İPA

İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI				
Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	22	63	14	77
İmalat	11	32	3	35
Ulaştırma ve depolama	10	34	3	37
Gayrimenkul faaliyetleri	8	14	2	16
Madencilik ve taş ocakçılığı	8	128	3	131
Bilgi ve iletişim	7	12	5	17
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	7	14	21
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	7	8	15
İnşaat	5	38	2	40
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	59	7	66
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	8	1	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	6	4	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	9	1	10
Diğer hizmet faaliyetleri	2	6	2	8
Eğitim	2	1	16	17
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	3	0	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	6	0	6
Toplam	105	433	85	518

Kaynak: 2015 İPA

Araştırma kapsamındaki 17 sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 518 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yüzde 16'sı kadın, yüzde 84'ü erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe iken en fazla çalışan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründedir.

105 işyerinden 2 tanesinde 8 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. En fazla açık işi olan meslek ise Taş Ocakçı (Genel) (4 kişi) şeklindedir.

Toplamda 46 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde en fazla güçlük çekilen meslekler Kayak Eğitmeni (10 kişi), Garson (Servis Elemanı) (4 kişi), Bayan Kuaförü (4 kişi) şeklindedir.

Temininde güçlük çekilen meslekte temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 93 gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından, yüzde 70 yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından ve yüzde 24 bu meslekte işe başvuru yapılmamasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Kayseri ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra yüzde 5 oranında artacağı beklenmektedir. Kayak Eğitmeni (10 kişi) en fazla artış beklenen meslektir.

İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER			
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Kayak Eğitmeni	10	Pizza Ustası	2
Garson (Servis Elemanı)	4	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)	1
Şoför-Yük Taşıma	3	Şoför (Yolcu Taşıma)	1
Bilgisayar Mühendisi	2	Beden İşçisi (İnşaat)	1
Satış Danışmanı	2		1
Yazılım Mühendisi	2		

Kaynak: 2015 İPA

Kayak Eğitmeni hem temininde güçlük çekilen hem de istihdam artışı beklenen meslektir.

EK:5 - 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri KAYSERİ

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kağıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Kayseri ilinde 153 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 105 tanesi için soru kağıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 105 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 105 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 22 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.